د زړه وينا

د

ګل پاچا الفت

اشعار

جرمنی ۲۰۱۱ میلادی کال

د الفت ويب پاڼه www.ulfat.de

په دې کتاب کښې ځينې اشعار لکه:

ښکلا او هنر-د صلح نړۍ

مينه او دوستي-صلح کل

د بشردوستۍ او بين المللي ملګرتيا، دجهاني اتفاق او اتحاد دصلح اوګډ ژوند تلقين کوي او ديوه عالي فکر او جهان بين نظرپه پيداکولوکښې ښه اغېزه لري.

ښائي چه دا راز اشعار په پښتوادب کښې ډېر لږ روي او ديوه ادبي تحول دآغاز بسم الله ورته وويلی شو.

ګرانه الفته!

ستاسو دیوان ماوکوت، هغه مخکښې چاپ شوي شعرونه مو خو د غوره اشعارو په نامه نشر شوي دي، دا پاتې شعرونه مو چه اوس راټول شوی دا به په څه نامه شایع کیږي؟ دا ګوندې غوره اشعارنه دي؟

نه! تبعیض مه کوه! غاړه به دې بنده شي.

زما په نظر ستا ټول شعرونه غوره دي، ستا ټول خیالونه ژور اوفکرونه لوړدي، ماته ستا ټولې خبرې ښې ښکارې.

رښتیا! وایې ته خو خبرې نه کوې ته چه داسې ښه شعرونه ویلای شې ولې به خبرې کوې.

ستا شعرونه او ستا نثرونه خو ستا خبرې دي چه د چاپ په برکت هرچاته رسي اوهر څوک پکښې د خپل زړه خبرې اوري.

نو ګویا ته ډېرو خلکو سره ډېره موده او هروخت خبرې کوې.

سید شمس الدین مجروح

دحمل ۲۵- ۱۳۴۱

هر گویندۀ حقیقی را ارمغانیست که بدیگران هدیه میکند.

این ارمغان تنها پیرایۀ حروف و کلمات نیست، جستجوی زیبائی در بازی لفظ و صنا یع فریبنده نیست، آهنگ و قافیه نیست ایهام و ادماج نیست، این ارمغان پیام است.

پیام شاعر بدلهای مردم، به اندیشه وتخیل مردم بذوق و عواطف مردم، نه تنها به کسانی که در قلمروی محدود بسر میرند و در یک روز گار زندگانی دارند.

بلکه در هر جا که دل دردمندی می طپد، و در هر روزگارکه مردم تشنۀ مردمی و مشتاق پرورش عواطف انسانی میباشند.

الفت شاعر بزرگوار و دوست دیرین من ازگویندگانی است که این پیام را در کلمات عذب وجان بخش، بما ارمغان کرده و بگفتۀ خودش آنچه را دانشمندان دیگر، در ژرفای چاه فلسفه تعمق مینمایند وی در ماورای ابر های خیال، در سراپردۀ آسمان دل، در سرادق جهان جان جستجوکرده است.

و اکنون استعداد فطری وی پیام خود رابعنوانهای- چراغ زندگی، زیبائی وهنر، .خاک وطن، صلح، دوستی، سپین غر، دهقانی، بهار و خزان، حا ل، عاقبت، امید، دلهای زخمی، پرواز باز، سرنگونی رایت استعمار، طلوع خورشید، آزادی،و........ در دسترس استفاده گذاشته است.

اگراین قضیه صادق باشد که فضیلت را باید برای فضیلت جست پس این اندیشه های نغز و پیام بشري، کافیست که حضرت الفت را بآوردن وپروردن آن تهنیت گوئیم.

دلو ۱۳٤۰

خلیلی

د الفت وینا

د الفت د ویناوو دغه مجموعه ما پداسې حا ل کې ولېدله چې د ښاغلی سید محمدایشان الحسینی الافغانی په ښکلی خط لیکلې سوې وه.
دلته دوو تنو هنرمنانو د خپل هنر پیاوړتوب ښکاره کړی دی. ښاغلی حسینی د نستعلیق د هنر ښکلا، او ښاغلی الفت د وینا او شعر ښکلا.
دوو تنو پخو او پیاوړو هنرمنانو لاس سره یو کړی ، او دغه ښکلې اوګلالۍ مجموعه ئې تخلیق کړې ده!
دلته دوه هنره سره یو ځای سوی دی، د انساني استعداد دوو برېښناو ځلاکړې ده دوو قلمو خپل مهارت او ښکولو نه انحورکړې ده، ښکلې وینا په ښه خط لیکنه زمونږ د اسلافو ښکلئ میراث دی، او خوښ یم چې دا مجموعه د دغو دوو لرغونو هنرو، یو بشپړ اوکامل مظهر وینم.
ښکلا او جمال په کائناتو کې مختلف مظاهر لري، که د وینا په معنوي اولفظي سمون او جوړښت کې ځان ښکاره کړی، نو لکه د الفت شعر داسې خوږ او خونده ور او جذاب سي خو که د تورو اوکلماتو په ظاهري لیکنی او انځور کړنی کې ظهور اوتجلاو کړي، نو لکه د ښاغلی حسینی غوندې ښکلی او زړه وړونکی خط سي.
دا دواړه نفیس هنرونه دي، د دواړو د الهام سر چینه یوه ده، او هرکله چې له فیاض منبعه د جمال تجلیات ځلېږي، او خپرېږی، نو په کائناتو کې آرت اوصنعت او جمیل فنون روزی. شعر اوښکلی خط، د دې جمالی فعل او انفعا ل دوه کښلی مظاهر دی.
د ښاغلی حسینی دغه جمال آفرینی خو زموږ د وطن د یوه پیاوړی خطاط مرحوم جناب مغفورسید عطا محمد شاه قندهاري د هنري مکتب یوه مغتنمه نمونه ده چې د پښتنو د فنان ذوق نمایندګی کوی.
اما د الفت وینا!
دلته هم د ښکارندوی د وینا ټینګار اوصلابت، د خوشحال خان د کلام سلاست او مهابت او د رحمان بابا رقت او د زړه درد ګرده ښکاري، دلته صنعت او جمال په مختلفو جولوکې نځاکوي، دلته د قندهاری سید روح د خوشحال او رحمان سره لاس ترغاړه ګرزی!
زما د الفت تر منظومې وینا، د ده منثورې ټوټې خوښې دي. دی شاعر اوفنان دئ!
د ده نثر هم شعر دی! خو نظم ئې هم هغسې خوند، هغسې ښکلا، او هغه جمال لري.
دی د خاصو خاصو افکارو په پرورښت او تصویر کې استاد دی، نوی نوی نکات پیداکوي د ژوند انه عمیقو اسرارو ته ملتفت دی، د طبیعت بسیط اوپلن ډګر د ده د مطالعې او غایر نظر جولانګاه ده!

د الفت په وینا کې د نوی دنیا د نوی فکراو مدني تحولاتو اغېزې ښه ښکاري، خو دی د کنړ د څنډو د پښتنو په کوډغلو هم ورننوزی، د خپل قوم په دردونو ځان خبروي له لغړ دهقانه سره د پټی پر پوله کښېني او په داسې وینا ځنی ږغېږی، چې هغه له الفته دکه وی! د زړه له درده حکایت کوی، اوهغه څه وایي چې نو رخلق یې نسي ویلای.

نو زه پر دغوپاڼو (دالفت وینا) نوم ږدم.

داځکه چی:

زه په دې اشعاروکې د الفت اومحبت تجلیات وینم.

رنګینه شعر می مه بوله خبری:

دا روان ځما د زړه د وینو رود دی.

کابل. جمال مینه. د اسد څورلسمه ۱۳٤۱

عبد الحی حبیبی

د الفت اشعار

چه د پښتو ټولنې له خوا ماته د نظرئې دپاره راکړی شوی وو، ماوکتل، په دې مجموعه کښې نوی آثار او څه پخوانی غوره اشعار را غونډ شوی دی.
اشعار عموماً دوه جنبې لري:- یوه ئې د ژوند او بله ئې د خوند ده، د ژوند پلو ئې حکمت او د خوند پلو ئې کیفیت دی.ژوند بې خونده کیدی شی، خو خوندبې ژونده نشي کیدای!
مګر د شعر کمال دادي چه حکمت او لذت دواړه پکښې واغږ ل شی.
د الفت په غوره اشعارو کښې د کیفیت پله درنه ده، اوپه نورو اشعارو کښې ئې دحکمت پلو ډېرکوښښ شوی دی.
زما په عقیده که شاعر د خپلو خوندورو اشعارو تکرار لازم وبولي نو څه دباک خبره خو به نه وی! د دنیا ټولې مشهورې ژبې د لیکوالو او شاعرانو د قلم په قوت لوړ معیار ته رسیدلي دي. شعر باید د ژبې له پلوه د فصاحت اوبلاغت لرونکی وی چه د ژبې ادبي معیاراوچت کړی شی. او دمعنی له پلوه باید د څه داسې الهاماتو درلودونکی وی چه د عصر اوزمانی پیغام ورته ویل کېدی او د قوم د فکر د تنویر او د ذهني تربیت موجب ګرځېدی شي! د ښاغلی الفت په شعر کښې دغه مزایا لیدل کېږي. په تیر وختونو کښې چه چا د الفت صاحب اشعارلوستی دی بې تاثیره ترې نه دې پاته شوی، اوپه پښتنی جامعه اونوره نړی کښې ئې ښه شهرت حاصل کړی دی، پښتو ژبه د پخو شاعرانو کلام او دیوانونو ته زیاته اړتیا لري ځکه چه د ژبې او شعرنسبت یو تر بله داسې دی لکه د بدن اوساه تعلق، نو زه په خپل نوبت د الفت صاحب اوداسې نورو شعراؤ د کلام د مجموعو د نشراو چاپ طرفداریم.او د پښتانه جامعې د پاره یې ګټورکاربولم.

۲۸ د حوت ۱۲٤۰ قیام الدین (خادم)

ښه مننه

د وطن له مشهور اومنلي خطاط ښاغلی سیدمحمد ایشان الحسینی الافغانی څخه ډېر خوښ یم چه
زما دغه اشعار یې پخپل ښکلی خط صورتاً داسې ښایسته کړل چه د نظر د خاوندانو نظرجلبوي او د
هر چاسترګې پرې خوږېږي.
هماغسې چه یو شعر د ښه آو از په برکت او د موسیقی په ملتیا بل کیف او اثرپیداکوي ښه خط هم د
شعرښکلا او رڼا ډېره زیاتوي.
کله چه یو هنر له بل سره مل شي او یو ښایست په بل کښې حل شي نو هغه څه ترېنه جوړشي چه
سترګې ئې په لیدو، غوږونه یې په اوریدو او زړونه یې په مینه اومحبت نه مړېږي.
که چېرې یوه ډېره ښکلې سندرغاړې چه له ډېرښه صورت سره ډېرښه آواز او د موسیقی هنر هم ولري
او یوښه شعرپه مجلس کښې په ساز او سرودکښې ووایي یقیناً بې اغیزه څو چنده کیږي.
ښه شعر په ښه خط همدغسې وګڼه.
ښائي چه د دې کتاب ځینې اشعار هم داسې وي چه له حسن خط سره د لفظ اومعنا حسن هم ولري او
نورٌعلیٰ نورٍ ورته وویلی شو.
د دې اشعارو په چاپولوکښې دپوهنی دتجارتي مطبعې د ښاغلی رئیس او د طباعتي مدیر او نورو
کارکوونکو حسن قبول او ښه مرسته هم د تشکر وړ ده ځکه چه په ډېر لنډ اوتنګ وخت کښې ئې د دغه
کتاب چاپول په خوښی ومنل اوله ډېر ژر چاپولو سره ئې دښه چاپولو داد هم راکړ.
د پښتو ټولنې د ښاغلو غړو او مسلکی مجلس ښه نظرچه د دې اشعارو د چاپولو په تصویب کښې یې
ښکاره کړ د ډېر قدر وړدي ځکه چه بې د دوی له نظریو او منښت څخه دا کتاب د پښتو ټولنې له خوا
نشو چاپېدلی.
د دې کتاب لیکل په ښه خطاط او بیایې په آفسېټ چاپول د مسلکی مجلس د تصویب او د واکمنې
جرګې دمنظورۍ برکت دي چه زه ورته په درنه سترګه ګورم.

ګل پاچا (الفت) د زمری ۱۵ مه
۱۳٤۱

فهرست

سرليك:	مخ:
شاعر	۱
ښکلا او هنر	۱_۳
د صلح نړی	۳_۵
مینه او دوستي	۵_۷
صلح کل	۷
ابتکار	۷_۸
ژوند	۸_۹
د مونشن د سفر یوه خاطره	۹
دهقانی	۱۰_۱۱
د وطن محبت	۱۱
د وطن پالنه	۱۲_۱۳
ګرانه وطنه!	۱۳_۱۵
د وطن خاوره	۱۵_۱۶
سپین غر	۱۶_۱۸
په باغ کښي	۱۸_۲۰
آزادي	۲۰
د زړه شکوه	۲۱
د ژوند ډېوه	۲۱_۲۳
پسرلی راغلی	۲۳
د بهار فیض	۲۴
د خزان سندره	۲۵_۲۶
د مني خاطره	۲۶_۲۷
په وربل باندي ګرد	۲۷
د حسن جلوه	۲۸
ملت او مملکت	۲۸_۳۰
لوی افتخار	۳۰_۳۲
ویده ګوجر	۳۲_۳۳
ناخاپی کانی	۳۳_۳۷
ټکی اوریا	۳۷_۳۸
عاقبت	۳۸_۳۹
زما حال	۳۹
د امید رڼا	۴۰
لمره!	۴۰_۴۲
د وطن ترانه	۴۲_۴۳
د افغان ترانه	۴۳_۴۵
د یووالی ترانه	۴۵
د معارف ترانه	۴۵_۴۶
د غیرت سندره	۴۶_۴۷
استعمارچیان	۴۷
علم او معنا	۴۷_۴۸
د پلار توره	۴۸_۴۹
نه څي	۴۹_۵۰
ښکاري باز	۵۰_۵۲
زخمي زړه	۵۲_۵۹
د شاعرنظر	۵۹_۶۰
څه ګورم	۶۰
غریب ماشوم	۶۱_۶۲
خوار حسن	۶۲_۶۳
همدردي	۶۳_۶۴
حسن اونظر	۶۴_۶۵
بدای	۶۵
ماشوم	۶۶
غزل	۶۶_۶۷
د نازمېرمنې	۶۷_۶۸
په لیلی پسي څم	۶۹
څومره به ښه وی	۶۹_۷۰
څه یم	۷۱
زما ګناه	۷۱_۷۲
زما خوب	۷۲_۷۳
انسان	۷۳_۷۴

فهرست

سر لیك:	مخ:
څه جوړشوه؟	۷۵-۷۶
عدالت	۷۶
دوه ماموران	۷۷-۷۸
دحق جذبه	۷۹
خاورې اوګردونه	۷۹-۸۱
فرداوملت	۸۱
علم اوپوهه	۸۲
سرېتوب	۸۲
همدردي	۸۳
سیاست	۸۳
بې قدری	۸۳
دیمرکراسي	۸۴
دروح اطمینان	۸۴
صبر	۸۴-۸۵
ددنیا قانون	۸۵
یوسف اوزلیخا	۸۵

سر لیك:	مخ:
فکر او مینه	۸۶
آشنایي	۸۶
فکراوکار	۸۶-۸۷
بې خبري	۸۷
علت اوسبب	۸۷
دهقانه	۸۸
شعر	۸۸
مات کودړی	۸۸-۸۹
خوشحالی	۸۹
تور او سپین	۸۹
شعراو حکمت	۹۰
سپین او تور دیوان	۹۰-۹۱
حقیقت	۹۱-۹۲
ثواب	۹۲
دشاعرشعار	۹۲

بسم الله الرحمن الرحيم

شاعر

څه رندي اوڅه شورڅه مستي   څه بلبل غوندې ګل پرستي
دعشق اوربانديې سوی ستي   دشاعر ده همدغه هستي

لکه ګل جګرخون او خندان   دبهار په ورمه پرېشان
په وربل په کاکل دجانان   لکه تاج وي په سر، سرګردان

نرم زړه دعيسی خوښوي   خوفرعون اوقارون غرقوي
دنمرودتېول بتان ماتوي   دښايست بت ته سرټيټوي

له هرقيده آزاد زنداني   دعشق غم ګڼي تاج سلطاني
ورسره شامدام حيراني   سرکښې فکراوخيال جهاني

نه يې يارچېرې شته نه ريبار   خو آرزو ورسره دديدار
خدای خبرڅوک راځي په دې لار   لري ډېرنامعلوم انتظار

ښکلا او هنر*

په هرځای کښې په هرچاکښې چې ښکلاوي
دي دورپ دافريقې که داسياوي

دنظرخاوندپــه مینــه ورتــه ګــوري

مــسلمان وي اوکــه ګبرکــه ترســاوي

دلتــه فــرق دامریکــې اود روس نــشته

ښــکلی ښــه دی کــه دهرســرددنیا وي

ذوق اومینــه خــدای آزاده پیــداکړي

شــاعران لــه قیداوشــرطه بــې پــرواوي

پتڼګــان ورســره عــشق لــري هرګــوره

دډیــوې ځــا ی کــه مــسجد کــه کلیــساو ي

ښــه آهنــګ چــې پــه هرسازکــښې و ي مــوزون د ی

کــه ربــاب و ي کــه شــپېلۍ و ي کــه داریــاو ي

ننــداروا وتماشــوته بــه ورځمــه

دهرچاپــه ســاز چــې ښــکلی پــه ګــډاوي

چــې پــه هــره ژبــه وي ښــه شعرښــه دی

کــه زمــا وي کــه دتاکــه دبــل چــاوي

ښــه تــابلودهنرمن خوښــوي هرڅــوک

کــه دچــین وي کــه دهندکــه دبرمــاوي

پــه الفاظوکــښې وي ډېراختلافونــه

یولــه بلــه متفــق اهــل معنــا وي

ددوســتۍ کورکــښې دتوراوســپین فــرق نــشته

پــه هرچاکــښې چــې وي مینــه خــوښ زمــا وي

پــه ســپین مــخ چــې تــورې زلفــې راخــورې شــي

دښایــست دډیــوې لاښــه تجــلا وي

تورله سپين سره ښه ښکاري سپين له توره
څه به ښه وي چې يوبل سره پخلاوي

دهنرصنعت اوحسن په عالم کښې
هريوګل چې په هر رنګ کښې وي زيباوي
ښکلی مخ له هرې خواچې راښکاره شي
د الفت سترګوليدلی لاپخوا وي

دصلح نړۍ

هغه ورځ به بختوره وي هرګوره
چې دسپينو زړونه تورنه وي له توره
کرکه نه وي يوله بله محبت وي
وروروليی صلح صفاوي ښه نيت وي
مرورخلق يوبل سره پخلا شي
نه چې غوښه اوچاړه هغه او داشي
بشري دوستي قايمه په جهان وي
خوښ په صلح هم کافرهم مسلمان وي
نژادي توپيرهيڅ نه وي په دنياکښې
نه په شرق اونه په غرب نه امريکاکښې

استقلال منلی حق دهرملت وي
خوقایم په ملتوکښې اخوت وي
داخورنګه ساز آواز دهېوادونو
شي یوه ارکسترا د ولسونو
دګډژونداصل واساس اصلي منظوروي
جهاني عدل وانصاف صحیح دستور وي
هرملت په هرنظرکښې وي ښاغلی
که په هررنګ وآیین کښې وي راغلی
سرېتوب وي محترم په هرلباس کښې
په زري جاموکښې وي که په کرباس کښې
داسې وساتي هرڅوک خپل مسلکونه
چې ونکړي یوله بل سره جنګونه
ټول جهان ددوستۍ کوروي سرترسره
دجنګ ویره شي له زړونونه بهره
زورتړلی وي دصلح په قانون
مهارشوی مست اوښان وي دجنون
تویول دوینوشرم او پېغوروي
شرمنده ذلیل سرټیټی ظلم زوروي

جګ شي هرچېرته دصلح بيرغونه
شي په سمه لارروان سياستونه

دانسان زړګی له جنګ اوجګړې تورشي
توره ماته شي اوجوړونه څه نورشي

خوله نه وي علامه دخجالت
په خدمت خولې کېدل وي شرافت

يوله بله محبت مهرباني وي
د „الفت“ هيله اوفکر جهاني وي

زه له تاځنې ځاريږم ته له مانه
که جداهم وي زماآيين له تانه

مينه اودوستی*

مينه ګلزارته بلبلان راولي
بلوډيووته پتنګان راولي

شاه دګدازړه ته نژدې کاندي
دخوارجونګړې ته سلطان راولي

که يوپه ځمکه بل اسمان کښې اوسي
ځمکې ته ستوری داسمان راولي

دخوارعاشق ددلداری دپاره

په توره شپه ماه تابان راولي

ښکلی چې ګورم ګڼې مې نیسي

مینه په مابانډې پېریان راولي

ګوره په سپین مخ باندې توري زلفې

توره شپه خنګه مهرویان راولي

په ښکلومینه دهرچاراځي

خواران زما مینه په ځان راولي

دغریبانواو بې وزلو دوستي

سری په خیراوپه احسان راولي

زړونه باغ باغ شي ددوستۍ په هوا

دښمني زړونوته خزان راولي

دوستي دجنګ اوجګړومخه نیسي

صلح وسلام امن وامان راولي

یودوست دبل دوست دخوښۍ دپاره

خواري زحمت تکلیف په ځان راولي

دتورو سپین اوسره دوستۍ خاطرته

سپین مخ سرې شونډې تورچشمان راولي

دستر ګوکورکښې سپین اوتورچې ګورې
درته دګډ ژوندشا هدان راولي

صلح کل***

له واړه کوره راوځه لوی جهان سره اشنا شه
خپل اوقام نه راوچت شه له انسان سره اشناشه
له هګۍ نه رابهرشه په قفس کښې مه اوسېږه
له دې تېښې هواپورته له طیران سره اشناشه
دزمان مکان په قیدکښې اوسېدنه اسارت دی
محدودمه اوسه هرګوره لا مکان سره اشناشه
دبندي فکرخاوندو دوهمونو نظربنده!
که ذهني آزادي غواړې له عرفان سره اشناشه
که دځان په شان انسان ته درېدلی پې سرکوزی
ځان دې نه دی پېژندلی له خپل ځان سره اشناشه
چې دجاه وجلال بت ته په سجده باندې نسکورېږې
بې ایمانه راته ښکاري له ایمان سره اشناشه
چې سړی هرڅومره لوی شي ترځان لوی سره آشناشي
والاشان سره آشناشوې دخداې شان سره اشناشه
دجهان تاریخ ته ځیرشه دبدلون اړخونه ګوره
کُلّ یومٍ هُوَفِي شأنٍ دی له هرشان سره اشناشه
اور، اوبوسره دې کار دی په خوروترخوژوندی پې
صلح کل شه ! داضدادو، خاندان سره اشناشه

ابتکار

فراخۍ کښې خوشحالي مبتذل کاردی
په تنکسه کښې چې وي خوبس دااېتکاردی

ناوې خوښه په ډولۍ کښې ده هرګوره
رقاصې لره پراخ میدان په کاردی

یوچین کښې بل په کوټ پتلون کښې خوښ وي
ځوان دپېغلې زوړ دکونډې خریداردی

دیارغېږکښې که وي هرڅوفشارونه
په همداسې مضیقه کښې خوښ دلداردی

کوټنۍ کښې زاهد خوښ په ریاضت دی
عیش عشرت څخه بېزاره پرهېزګاردی

مجاهددحق دلارې چې هرڅوک وي
دخلیل په شانې خوښ په سره انګاردی

دکوګل په تنګ قفس کښې زړونه خوښ دي
چې لاس تنګ شي نودګېډې عمرخواردی

ګېډو خوښ وي دکندو خولې ته چې ګوري
مین ګوره! خوښ په تنګ خوله دیاردی

ژوند

لاس به وانخلم له ژونده که مې دواړه لاسه پرې کا
څم په سر دژوندپه لاره که مې څوک پښې ارې کا

که مې وکاږي دوه سترګې ژوندته ګورمه په مینه
زړه له ژونده نه توریږي که ژوندون توري تیارې کا

دنمرود په اورکه سوزم له ژوندونه بېزارنه یم
دبلاپه خوله کښې هم لا،ژوندون ماته اشارې کا

ژوندمې خوښ دی په هرحال کښې دژوندمینه راسره ده
همدغه مینه په زړه کښې راپیدابښې اسرې کا

ژوندقوت دی حرکت دی مخکښې تګ دی محبت دی
دژوندون دباغ بلبله شپه او ورځ دغه نارې کا

مايوسي لويه ګناه ده مرګ دی مړينه ده فناده
په اميد ژوندون ته ګورم که چړې راته تېرې کا
ژوندچې هرځنګه وي ښه دی هرڅوک غواړي چې ژوندی وي
مګرژوندغلامۍ دې خدای برباد خاورې ايرې کا
که نورهېڅ نشئ کولئ وچ اوشنډشئ غلامانو
غلامان چې پيدانشي بادارن به بيچارې کا

دمونږن دسفريوه خاطره***

دلته بل رسم و رواج بله دنيا ده
مينه پټه چانه ده برالاده
ښکلول غېږکښې نيول دنورومخکښې
که په خوښه اورضاوي خه پروده
په غلانه دي په ښکاره دي يارانې
نه هجران شته نه دهجرتراني
بې ريباره وصالونه شامدام دي
نشته کوډې نه تعويذنه شکرانې
که په ګل پورې سينه مږي بلبله
که دشونډوښکلول وي يوله بله
نه پېغورشته نه رټل شته نه تورونه
که هرچا له ځان سره څوک ګډوله

دهقانی

دهقاني څومره ښه کاردی　　هردهقان سړی مالداردی
لري مېږي اوپسونه　　شنه پټی اوشنه باغونه
همېشه په شنوباغچوکښې　　پاس دونوپه سروکښې
نغمې اوري دبلبلو　　وينې ښې غنچې دګلو
دخپل لاس له برکته　　اوله خپل عالي همته
له سپېروخاوروخپل ځانته　　خپل اولاداوبل انسان ته
خوندورشيان پيداکړي　　داتياره جهان رڼا کړي
وچ ډګراوبيابان　　کړي شاعرته ګلستان
په خوږومېوومرغان　　په ګلانو بلبلان
کړي خوشحال له خپله ځانه　　ټول دده شي ثناخوانه
که غلې اوکه مېوې دي　　که دګلوښې غنچې دي
که طعام که فاکهه ده　　که دښه ځای ننداره ده
ددهقان دلاس اثردی　　دهقاني څه لوی هنردی
ددهقان دبازو زوردی　　چې نن داجهان سمسوردی
جغ اوسپاره ددهقان　　آبادي ده دجهان
دادښکلوښه لباس　　داد چاپه سرالماس
دبډای کورکښې سره زر　　دانښايسته ښکلی زېور
ددهقان دکارحاصل دی　　پرې پوهېږي چې عاقل دی

لاس تښاکی ددهقان

درګوهرلاس کښې دخان

دوطن محبت*

دوطن په محبت باندې قسم خورم

چې دځان له غمه زيات دوطن غم خورم

دوطن دشرف سپريم نه ويرېږم

که دتوروګذارونه دم په دم خورم

داخورې، غورې ګولې دې وي دنورو

دوطن دفاع کښې زه ګولۍ دبم خورم

کفن نه غواړم دژوندجاموکښې درومم

دجنت باغ کښې مېوې رقم رقم خورم

يم پرهېزدبې ننګۍ له خوراکونو

په غيرت ګټلې شې به ولې کم خورم

دوطن داعتلاترې يم ځکه

لکه ګل هره شپه څاڅکی دشبنم خورم

زه هغه يم چې تل ننګ په وطن خورمه

هغه نه يم چې رشوت سود اوسلم خورم

چې په سرمې دوطن خدمت منلی

څه پرواده که خپل سرلکه قلم خورم

دوطن پالنه

لکه شمع که ځان وسوزې په اورته

نوبه هله کړې رڼا مېنه اوکورته

که فرهادغوندې دې غرونه سوری نکړه

دشیرین وطن په عشق کښې بې نامتورته

په خولوبې دتندې که آبیاري کړې

دوطن دګلوباغ به کړې سمسورته

که په اوراوبوکښې تېغ غوندې غوټه شې

نوپه سربه ددښمن شې هله سورته

لکه ونه که بارنکړې په سرپېټې

وبه نه شیندې خوږه مېوه هرلورته

که دبادپشان دې ځان کړسرګردانه

نوبه وچې کړې خولې له مخ دوروتته

دېنبې غوندې ځان ورکړه حلاجې ته

چې کړې پټ دخپل وطن لوڅ اوسرتورته

که دځمکې هومره لوی پې حرکت کړه
تنبلې اوسکون بوله لوی پېغورته

دوطن آب وآبرودې که شوه تویه
په سیالانوکښې به سرجګ نکړې نورته

دا اوبه چې ته یې څکې دوطن پی دي
نووطن بوله په شان دخپلې مورته

چاچې ایښی په دې تې درسره خوله ده
هغه خوراو ورورګڼه دسترګوتورته

هېڅکله په بدنظرورته مه ګوره
لکه ځان دهغه هم اوسه غمخورته

په „الفت“ به بېګانه اوپردي خپل کړې
وبه نکړې دغه کارپه زراوزورته

ګرانه وطنه!

ګرانه وطنه! څومره زیبایې
جنت دځمکې زړه ددنیا یې

ښاغلی تاج ته دایشیایې
وړدستایلوته په رشتیایې

لعل وګوهرشته ستابدخشان کښې
تمدن خورشوستا په جهان کښې

ننګيالی تادی هروخت روزلی
ښه ښه ځوانان دی تازيږولی

کارنامې ستادي تاريخ ساتلی
ستافرزندان دي څومره غښتلی

زمريان پراته دي ستاپه لمن کښې
تل پسرلی وي ستاپه چمن کښې

دوطن ورونوبياشئ راپورته
دښمن پرې نږدئ خپل کلی کورته

دتوري غږ موتللی هرلورته
څوک ټينګېدی شي زمونږه زورته

مونږ دي مات کړي ډېرقوتونه
مونږ لاندې کړي ډېرهېوادونه

ښاغلی نسل دآرين يو
يومومذهب دی ديووطن يو

فخرمويودی لکه يوتن يو
مين په هرګل دخپل چمن يو

شاه اووطن نه ته ول قربانیږو

ځای دغیرت دی کله دریږو

دوطن خاوره

چې کېمابوټی پسې ګرځي ځوک په سمه اوغر

دوطن خاوره ده کېماورکړئ سراغ اوخبر

له سپیروخاوروپیداکیږي څه چې غواړي بشر

که زحمت واخلي په ځان باندې اولري څه هنر

په کاراوزیاربانديږي له تورو خاوروزرجوړیږي

دکاریګرد لاس تڼاکونه ګوهرجوړیږي

ستاکه خوراک دي که پوښاک واړه له خاوروپیدا

حیف وافسوس دی که آباده نکړې خپله بېدیا

یاپرېږدي خاوره ولاندې پټ خپل معدنونه وریا

څه چې لری وایي خلې ته په ګران قیمت له بل چا

نفت په کاله کښې تاپیپونه ګرځول وریسې

اوبه منګی کښې وې ته تږی ګرځېدلې هسې

وری زمونږدي اوشړی اخلوله بل ځنې تل

پوټکی زمونږ دی جوړوي ترېنه بوټونه یوبل

ګلان زمونږدي بويوي يې دپرديو بلبل
هرڅه لرو خو ده خالي زمونږلمن اومنګول
راشئ چې وغږووسترګې شاوخواوګورو
ښکته اوپورته سمه غرخپله صحراوګورو

خلق غرونه کيني پکښې راز راز خزانې لټوي
زمونږ ځوانان پکښې دسوو وچې خادې ټولوي

څه چې پيداکړي هغه اخلي خپلې شپې تېروي
ځمکه که کيني نورڅه نکړي جنازې ښخوي
نوروله وسپنې فولاد اوماشينونه جوړکړه
مونږ ترې ناقص اسباب اوپخ لرونه جوړکړه

سپين غر*****

چاويل چې کوه قاف نه   هغه خوا يوه کلا ده
ښاپيريان پکښې اوسيږي   پکښې بل شانته هوا ده
پيره دارېې يوسپين ديودی   ورنه وېره د هر چا ده
څوک پردی نشي ورتللی لارېې سخته ده بېشانه
داقصه مې اورېدلی په يووخت کښې وه له چانه

اوس پوهیږم هغه سپین دیو   داسپین غردی ننګرهارکښې

دخیبرله دروازې نه   دې خواپروت دی سخته لارکښې

بې پښتونه بل څوک نشي   ګرځېدلی دې ګلزارکښې

چې له شنوزمریوډک دی لري هسې لوی ځنګلونه

په هواکښې یې تل ګرځي سپین بازان کوي څارونه

ښایسته له هروطنه   اوله هرملکه زیبادی

تورنښترې توري زلفې   تک سپین مخ یې دلیلادی

سپین سپیڅلی ښکاره کیږي   ته به وایې سپین سبادی

دسپوږمۍ اودنمر کوردی ځکه هومره دی روښانه

هرسحریې له کندوه نمراخېژي له آسمانه

پاس دغره په سرځلیږي   تجلی دپلوشوده

نمرسپوږمۍ پکښې ځان ګوري   آیینه دپرښتوده

تکه سپینه رڼا بریښي   درحمت دنورورشوده

هسې ښکاري لکه داچې دملکوکوه طوروي

له اسمان نه وریدلی په دې ځای سپیڅلی نوروي

دجنت دباغ ورمۍ دي   چې هروخت دلته لګیږي

درنوستورودیوې دي   پکښې هره شپه بلیږي

له صیاده ویره نشته   زرکې خاندي هوسیږي

دپښتون لویه ځانګوده کاڼوګټونه تیاره

خدای دې نه کاچې پردی به کله مومي ورته لاره

هرېي خواته ېي بهېرېي   جروبی اوابشارونه

دشرابو اوعسلو   پکښېي شته دي ډک رودونه

ښه لمن لري سرسبزه   پکښېي مېشت دي ولسونه

ښايسته ښېي منظرېي دي پښتانه ېي ننداري کړي

دسپين غره تورېي لښکري دښتروېي پيرېي کړي

دامتل دی پښتنوکښېي   په لوی غره دخدای نظروي

دسپين غره دپاسه ځکه   تجلی شام وسحروي

نمر لا څرک نه وي وهلی   درڼا هلته اثروي

کوه طورغوندېي ځلېږي خوافسوس چېي موسی نشته

چېي الهام ورڅخه واخلي هغه لوی رهنمانشته

په باغ کښېي***

ښکلی باغ تازه چمن ودګلانو

شين سحراوشوروشرو دمرغانو

په سل قسمه اوازونه ښېي نغمېي وېي

هرطرف ته دبلبلوترانېي وېي

يومرغه ويل داخومره ښه دنياده

ښکلی بڼ تازه ګلش تازه هواده

په دې شنوپاڼوکښې ژوندډېرغنیمت دی
ددې باغ خوږې مېوې څه لوی نعمت دی

مګرویره ده په کارله صیادانو
له بې رحمه بې انصافه انسانانو

تنګه کړی په مونږ دوی دغه فضاده
ددوی وصف ګوره یوسفک الدما ده

یوبندي کړي په قفس کښې چې ویېږه
بل په سره اوربانديې نیسي چې کړېږه
کاشکې نه وای پیداشوي انسانان
دادسختوسختوزړونوخاوندان
له بل لوري ورته غږشو داخه وایې
ته چې دغه شینکی بڼ دارنګه ستایې
داخوخپله هسې نه دی پیداشوی
انسان ډېرزیاراوزحمت پکښې ویستلی
که انسان نه وی دا باغ وچه میره ده

ښایسته کړی خوانسان دا منظره ده

بې باغبانه دغه باغ نه پاتې کېږي
داګلش په سپیره ډاګ باندې بدلېږي

په جهان کښې که بې رحمه صیادان شته
ورسره ډېرزیارویستونکی دهقانان شته
که یووینې تویوي اوخونریزي کړي
بل په کارکښې شپې خولې عرقرېزي کړي
دیوه لاس کښې که توره اوټوپک دی
دبل لاس ګوره تناکوشخه ډک دی

ای په سروګلومينو نندارچيانو

هېروئ مه کاراوزياردباغبانانو

دهقانان لري په تاسوډېرحقونه

دهمدوی دلاس پيدادی داګلونه

آزادي*****

په شړی کښې به يم زه آزاد فقير

نه وربښموکښې چينجی غوندې اسير

په خمتاکښې حرازاد به دی سل ځله

له غلامه چې لباس يې وي حرير

دوژغنوپه کېږدی کښې که آزاد يم

يووېښته به يې ورنکړم په کشمير

په ويجاړه کښې مرغه ځاله کښې خوښ وي

په قفس کښې دسرو زرووي زهير

چې مرغان په هواوينم چرک په ځمکه

راته ياد داسارت شي بدتاثير

همېشه اسيرمرغه دي خوړل شوي

اوبښکې يې بالښت دخان اومير

له ليندی داسارته چې څوک خلاص شي

بې وزروپه هواځي لکه تير

د زړه شکوه

ګلونه ډېردي ګلرخان نشته — دګلوخواکښې بلبلان نشته

نندارې شته دي سترګوردپاره — دسترګوروقدردان نشته

مطلب دپاره تګ راتګ ډېردي — مينه پالونکی آشنايان نشته

په باغ وبڼ کښې تازګې ګورم — تازه فکرونه نن زمان نشته

دلوبومنډوميدان جوړشوی — ميدان دفکردجولان نشته

په اديرو به ګلان راشنه شي — په مړوتاثيرنوردباران نشته

په خوله ډېرښه دی زړه يې ښه نه دی — ښه فکر نشته ښه ګمان نشته

مين په ګټه زړه شي دګټې — سنګدلان ډېردي موم دلان نشته

دزوراو زروغلامان ډېردي — دلته دزروصاحبان نشته

هوا هوس کړه خلق مريونه
آزاد هوس نه يوانسان نشته

د ژوند ډيوه

شپه دوصل وه مجلس وديارانو
دمينو د دردمنو رنځورانو
دژوندون ډيوه دعشق په اور رڼا وه
دخلوت کورکښې دحسن تجلاوه

چې کتل مې له کوم لوری پتنګ راغی
لوغړن او تلولی په غورځنګ راغی

ډېربېتابه و چې ځان ستي په اورکړي
سمدلاسه ځان په اوربانديې نسکورکړي

دتن پېټی له خپل ځانه کاندې لرې
کړي پیداځانته دروح نورې وزرې

کوم زړه سواندی ورته ویلی ګوره سوزې
ژوندون ښه دی په دنیاکښې یوڅوروځې

دومره پاتې شه چې ووینی سباته
په رڼاورځ یوځل وګوری دنیا ته

پتنګ ووې زه مین په دې رڼا یم
له قدیمه په ډیوه باندې شیدایم

زما ژوند لکه ډیوه دځان سیز ل دی
ځان ساتل له سوزېدونه مړه کېدل دی

ډیوه هغه وخت ژوندی وي چې بلېږي
مري هغه وخت چې له اورخخه بېلېږي

زمونږ مرګ اوژوندله نوروفرق لرینه
له سېزلو نه نجات دی زمونږ مړینه

سوزوساز د زندګی ښه تماشاده
بې رڼا اوسېدل مړینه اوفناده

زه دعشق له نوراوناره نه ويريږم
دخليل په شانی سرولمبوته لويږم

پسرلی راغلی

باغوانه زيری مې دربانديې پسرلی راغلی
وخت دګلانواوموسم ډېرګلالی راغلی

داپه سحرګښې غوړيدلی دګلاب غوټۍ ده
که دښادۍ په ورځ دسروزروتالی راغلی

دغه شنې پاڼې دي چې ځان پکښې سوسن پټ کړی
که له جنته دخلعت ښايسته کالی راغلی

بلبله ګرزي خپل پردی باندې دازيری کوي
چې ګل ته ګورئ بيازماښايسته لالی راغلی

اوزي صحراته ښايسته جونی ګلانوپسې
دفرش دپاره غرورغوته شنيلی راغلی

بيا د"الفت" اومحبت ناري بلبله وهي
په ګرمجوشۍ کښې بهارخومره بريالی راغلی

دبهار فیض

پسرلی بیاراغی وطن ته له فیضانه سره
بیاېې راوړی ډېرګلونه دي له ځانه سره

په یوه میاشت کښې ګوره حمل[۱] په غوایی شي بدل
پسرلی دغسې کومک کړي له دهقانه سره

واړه جهان ګل وګلزارشه دبهارله فیضه
مینه پیداشوه دهرچاله دې جهانه سره

په غرو رغوکښې دګلانو چمنونه وینم
سل آفرینه په بهارله دې احسانه سره

دغوټۍ زړه په باغ کښې تنګ شه دصحراپه ارمان
ریدي دامان ته دي وتلي ارغوانه سره

زمکې آغوستی سرترپایه شنه جامه دجنت
ځکه سیالي کوي له شنه ډنډ داسمانه سره

چې شنه پټې سمسورباغونه دلته هلته وینم
دهقانه ستا دې کور ودان وي له باغوانه سره

---

۱ : دپسرلی لومړی میاشت حمل او دوهمه ثورده چې حمل په لږ لفظي تغیرورغومی اودګېډی بچی ته وایې اوثور دغوایې په معنی دی.

دخزان سندره***

خزان راغی رنګ وبوی لاړه له ګله

څکه چېرته غلی شویده بلبله

داشني پاڼې ورځ په ورځ ګوره زېړېږي

سرسبزي اوتازه ګي یې وبایلله

پاڼې رېږدي لکه زړونه دخوارانو

دخزان سېره سیلۍ ولګېدله

زېړې پاڼې چې رېږي خوراڅوېږي

څکه اخلي رخصتونه یوله بله

هغه پاڼه سیلۍ ویوړه کومې خواته

چې زما اوستا په سرسوری کېدله

اوس کابل دخوارغریب ټاټوبی نه دی

ګذاره په دې هواکښې شوه مشکله

له کابله د خوارانوکډې لیږدي

ننګرهاره! ته اوس ښه یې له کابله

چې هرڅوک پناه دروړي په بده ورځ کښې

ته یې ساتې دیخنۍ له چپاوله

ستاابه لکه غومبسې چیچل نه کا

ستا هواده بې آزاره معتدله

تاساتلی تازه ګي اوسرسبزي ده

دګل پاڼه دې خزان نه وژغورله

دکابل خوبان طواف ستادګلشن کړي

ګل دې اخلي خراجونه له وربله

بډایان دې هم هواته هوسیږي

درروان دې ګړندیوکښې په ځغله

تل سمسوراوسه لغمان اوننګرهاره

برکت اوخیردې زیات شه یوپه سله

زیړنارنج دې په شنوپاڼوکښې داوایي

په خزان کښې مې بهارګوره عاقله

دمني خاطره

دخزان تابلوري ثومره رنګونه

راشئ! وګورئ دزیړرنګ عالمونه

داچې باغ کښې طلایي رنګونه وینئ

که پوهیږئ خپل قیمت ښیي باغونه

☆ ☆ ☆

خزان راغی منظره دباغ شوه بله

ونوبوټوطلایي کړه جامه خپله

په طلاؤ کښې ډوب شویدي باغونه

په دولت مینه مه ګوره ورځغله

☆ ☆ ☆

ساړه راغله زیړې پاڼې راتوییږي

سوړتنور دغریبانوپرې تودیږي

په ګرمۍ کښې که يخ سيورى دراحت و
په سړوکښې سره لمه ده چې بلېږي

☆ ☆ ☆

کله ګل کله مېوه وي په باغوکښې
کله سيورى کله اوروي په دېروکښې
کله پاڼې دي په کارکله لرګى
هرڅه شته دي دباغونوپه کوروکښې

☆ ☆ ☆

په وربل باندې ګرد

خاورې شومه نومې ځاى پاس په وربل شه
له دې رشکه په ګلشن کښې مړاوې ګل شه
دلاله زړګى شه تورله ډېره غمه
له ناکامه دصحرالورته مايل شه
نرګس زېړشه له ارمانه شينکى باغ کښې
چې داځاى وحق زما ولې دبل شه
آسمان هم له قهره شين شه چې داولې
په معنې کښې جګ له مانه يوپه سل شه
دعاشق برى په عجزاوپه نياز دى
چاچې کړله سرلويى راته خجل شه
زاهدقرب غوښته په زوردعمل باندې
همدغه عمل دده مخکښې حايل شه
داخاکي تن چې چاخاورې کړپه عشق کښې
د ,,الفت" په ژبه داسې وستا يل شه

دحسن جلوه*

په غروردحسن نمروخوت آسمان ته
ژرراپریووت چې یې ستا نښه بشرولید

دنرګس سترګې خوستا په لورکږې دي
په ګلشن کښې مې چې نن مازدیګرولید

نه تنهابلبل له عشقه ناقراردی
سرګردان مې نسیم هم نن سحرولید

دعشق دام دی هرطرف ته غوړیدلی
خوپکښې مې بندصاحب دنظرولید

په طلسم رانه حسن زړګی ویوړ
نازمکیزکښې مې دسحراثرولید

راځرګنددعشق قووت اوزورشه هله
چې محمود غوندې سلطان مې نوکرولید

دواړه وروځی یې لیندی بانه یې غشي
مسلح مې نن دحسن افسرولید

لاربښودونکی که دعشق درته په کاروي
ما ,,الفت" ددغې لارې رهبرولید

ملت اوملکت*****

یوه باغ کښې وې ولاړې ډېرې ونې
هره پاڼه یې لایقه دستاینې

خواپه خواغاړه په غاړه خوله په خوله وې
له یوې خاورې پیداديوکاله وې

له یوې ویالې اوبه ورته راتللې
په یوه هواکښې ټولې لوېدلې
ددې ټولویوخزان اویوبهار و
ښه اوبدې وشریک یوبې واکدارو
ځینې جګې ځینې ټیټې کوزوپاس وې
لکه کوټې دیوه وجودډلاس وې
چاموه لرله چابنایسته ګلونه
دچاسیوري و ډېرښه دچاقدونه
چنارلوی وشفتالو لکه ماشوم و
دمڼې اوناک توپیرله ورا معلوم و
له یوه سره لویي وه نورخه نه و
بل سره رنګونه ښه خوندونه ښه و
دمرغانونغمي وې پکښې خوروازه
هرمرغه موپېژانده له خپل اوازه
رنګارنګ ګلونه و یوه چمن کښې
لکه وي چې ولسونه په وطن کښې
هریوبوټی پخپل ځای کښې سربلندو
دباغبان سترګوکښې هریوارجمندو
په حقونوکښې یې نه وڅه توپیر
مالیاروپه هري ونې ډېرزهیر
یوله بله یې په هرحال کښې شرکت و
په تمامه معنی یوصحیح ملت و
لکه باغ یومملکت وګڼه وروره
پکښې هرقسم ګلونه بوټي ګوره
ونې ډېري خوباغ یودی که پوهېږي
که کوي بل رنګه فکرډېرغولېږي

دوه سکه ورونه لري بېل بېل نومونه
بېل رنګونه بېل غړونه بېل خويونه
مګردواړه اوسېدونکی ديوکوروي
ديوې سترګې په کورکښې سپين اوتوروي

لوی افتخار***

زمانه ږدي په هغه سردافتخارتاجونه
چې يې په سروي رسولی ډېرمشکل کارونه
په ډېرې لويې قربانۍ پيداشي لوی حقونه
خوشې په خوشې هېڅوک نه ګټي درانه نومونه
کارونه ډېردي خوهرکارګوره شهکارنه دی
له خپله سره تېرېدل څه اسان کارنه دی

سرورکول دخپل ولس دسردارۍ دپاره
داستبداد او استعماردبربادۍ دپاره
دحق ګټلواودخپلې آزادۍ دپاره
دننګ ناموس دحفاظت اوسرلوړۍ دپاره
هغه ګران کاردی چې ښاغلي ننګيالي يې کوي
په آزادۍ مين ځوانان او توريالي يې کوي

مري عالمونه هره مړينه افتخارنه دی
دهرچامرګ دشجاعت اوعشق يادګارنه دی
دپټنګ مرګ دمچ مېږي مرګ غوندې خوارنه دی
په هېڅ مذهب کښې برابرحلال مردارنه دی

دمنصورمرګ به ستایل کېږي په دنیاکښې مدام
په هرنظرکښې به حقیروي مرګ او ژوندد غلام

په ځان وژلوکښې ژوندون دنام وننګ وینمه
لوی افتخاردآزادۍ دپاره جنګ وینمه

ډیره شانداره کارنامه په هغه درنګ وینمه
چې دمظلوم لاس دظالم په وینو رنګ وینمه

هلته چې ظلم، تجاوز، فرعونیت وي ولاړ
په مقابل کښې یې همت، ننګ وغیرت وي ولاړ

حقیقت تریخ دی مګرزه انکارکولی نشم
جهان مې وینې چې زه ځان قربانولی نشم
دپښتنو درانه نومونه ښه ساتلی نشم
دپنجابي مخکښې په برېتولاس وهلی نشم
ډېرپورته ګورم چې دپلارنیکه یادګارته ګورم
ډېرښکته ګورم چې خپل تېټ ژونداو روزګارته ګورم

اوس له پښتو نه دچاویره دچاډارنشته
هغه غیرت هغه هیبت هغه وقارنشته
په زروتنوکښې یوتن هم فداکارنشته
ځکه په حق دپښتنو باندې اقرارنشته
هغه به څه وي چې خپل حق په چامنلی نشي
یادخپل حق دپاره ځان قربانولی نه نشي

په باجوربانديې راغلی څه بلاوینمه

له باجورنه جوړه شوی کربلاوینمه

په پاک نامه ډېره ناپاکه نارواوینمه

دبل په زورمسته مغروره مارشالاوینمه

دباجوړپه کلی کورکه نن بمونه اوري
دباجوړیو په مړانه رحمتونه اوري
پښتونستان هم اراده داستقلال لري
دمراکش په شان په مخکښې لوی جنجال لري

لکه تونس الجزایردمظلوم حال لري
هغه مقصداوهغه فکرهغه خیال لري

خوپښتانه په قربانۍ کښې لږ نیمګړۍ وینم
دغه دتېروخت توریالی څه قدرسترۍ وینم

ویده ګوجر

دسیندپه غاړه په شنه ورشوکښې
ګڼوځنګلوکښې په شنو دروکښې
یو دوه ګوجرومېښې پوولې
هریوه خپلې مېښې روزلې
نه یې بل کاروانه نورغمونه
نه ورسره و نورنورفکرونه
تمامه ورځ به دمېښوڅارو
دشپې به هم لاویښ اوبېدارو
پس له څوورځووخت دلنګون شه
پام دګوجرو زیات له پرون شه
څوک چې ساتونکی اونګهبان وي
یوساعت خوب یې زیان اوتاوان وي
هغه هېڅکله نکړي خوبونه
غفلت لوی عیب وي له یوه شپونه

ګوجرو ځکه شپې روڼولې
شپې يې په ويښه سباکولې

ورو سته دخوشپوله بيدارۍ نه
ګوجرستومان شوه له بېخوبۍ نه

خوب ډېرغالب شه په دواړو باندې
لکه غليم چې هجوم وکاندی

يوتن خوب وېووړ نصيب يې خوارو
هغه بل ويښ و بخت يې بيدارو

د دواړومېښې وزيږېدلې
سپوږمۍ اوستورووړته کتلې

چې ويښ ګوجرکړې مېښ کتۍ ټولې
له خپلومېښولاندې راټولې

څه يې چې ټول کړه هغه يې خپل شوه
نرکټۍ واړه دهغه بل شوه

هغه چې ويښ شوساباله خوبه
ويې ليدله دارنګه لوبه

تپوس يې وکړله خپل ملګرى
دامې په برخه څه رسېدلی

داسې قسمت ته خوحيراني ده
دارنګه برخه نه آسماني ده

ملګرى ووی چې خوب کوينه
مېښې يې نر نرکټۍ راوړينه

څوک چې پاسبان وي اوکړي خوبونه
ورپسې جوړشي بيامتلونه

ناخاپي کاڼي***

يوه ويلې ماپه عمرکښې آسمانه
چاسره بدنه دی کړی بې احسانه

احترام مې تل ساتلی دانسان دی

شفقت مې مدام کړی په حیوان دی

ښه مې کړی څوک مې نه دی آزارکړی

رانه خوښ دي همسایه اوټول وکړي

بدمې چاته کله نه دی رسېدلی

په درنه سترګه مې هرچاته کتلی

په دې حال کښې هم زه روغ نه پاتې کېږم

دتقدیرپه غشی بې ګناه لګېږم

یوناڅاپه راځي کاڼی له هوا

نلري دبې ګناهوڅه پروا

لوېږي زما په سرله لاسه دتقدیر

په آزارکښې زما نه کوي تقصیر

بې سببه رسېږي راته ضرر

تصادف دی بېشعوراوبې خبر

ماکوم بدکړی چې وینمه جزانن

زه دچاله لاسه وکړمه ژړانن

بل پري غږکړخبرنه یې له خپل ځانه

شکایت کړي له تقدیراوله آسمانه

تا به هم کله وي کاڼی غورځولی

یوناڅاپه به په چاوي لګېدلی

درپه یادکړه ټول جزیات دخپل عمل

دی دهرچاخپل عمل دلارې مل

کایناتوکښې دی پروت ښه انتظام

سنجیده دي دتقدیرواړه احکام

بې شعوره چې ونه ګڼی فلک

مقرردی هریوکارته یوملک

چې رسیږي درته هرڅه لږاوډېر
دهغه سبب وي پټ درنه یاهېر
ته یې بولې بې سبب اوبې علته
خبرنه یې دتقدیرله پټ حکمته
بدمدام درته له خپل لاسه رسیږي
اورله خپلې لمن شامدام لګیږي

ښه رسیږي درته تل له لویه خدایه
چې راضي نشي هېڅکله له همایه
ته پخپل عمل لانورهم نګران شه
دتقدیرپه کارو باندې نېک ګمان شه
چې سړی لږڅه په فکردتحقیق شه
خپلوټولوحرکاتوکښې عمیق شه
ورپه یادشوه یوه ورځ چې ده بې پامه
غورځولي ویوکاڼی له خپل بامه
یوناڅاپه ولوېدلی په چاباندې
چې ولاړوبې خبره تېټ دلاندې
همداکاڼی وهغه سړی ساتلی
له خپل ځان سره یې ډېروګرزولی
چې پرې واخلي انتقام له هغه چا
چې یې دی وپرې ویشتلی بې ګناه
لاس یې برنشو مودوه شوه ډېره تېره
قهریې سوړشووبلې ځه تېره په تېره
زه هغه ومه ویتشلی خوپه سهوه
ښه به داوي چې اوس وکړم ورته عفوه
نویې کاڼی له خپل کوره کړګذار
خبرنه وچې راځي څوک په دې لار

پري لګېږي هغه څوک چې په خطا
خلق ولي اوځان بولي بې ګناه
دقدرت کارونه واړه دغه شان
په تدبيراوانتظام لري جريان
بې احتياطه که څوک وکړي حرکت
که دی نه وي بل هم نه دی ملامت

له تقديرسره شته هرقسم تلک
دمظلوم انتقام اخلي تل فلک
ته جزاله خپل عمل سره تله
که دې ولي دتفاوت وکړه ګله
ښه اوبدانسان ټول دی په حساب
بې سببه چاته نه رسي عذاب
مکافات وي له عمله ځنې زيات
يوپه لسه لري اجرحسنات
خوجزا دبدونه وي ټيټ وپاس
په احتياط خوځوه دلته پښه اولاس

څه چې وکړي هغه به رېبي تل
هرڅوک اوري په جواب کښې خپل ويل
داحسان جزابه وويني احسان
دبدی جزابه هم درکړي آسمان
نوردي خوښه چې اغزي کرې که ګل
بې کرنې مه کړه طمع دحاصل
تفاوت لري حاصل کښې هره ځمکه
ته دي خپل زړګی دکردپاره ښه که
پکښې وکړه ښه تخم د„الفت“
نو به وويني له هرچامحبت

له خپل خدای سره اخلاص په زړه کښې ساته
له مخلوق سره یې هم کړه مینه زیاته

ټګی اوریا

تادکوم فرعون دظلم سحرمات کړ
چې په لاس کښې ګرځوي ښکلی امسا

د کاغذ په ګل بلبلې نه ټولیږي
راشه پریږده نورکارونه دریا

اورلږونی غوندې سوی اوتک توریې
امیدمه له دخپلې زرغونتیا

ښه اوبدحق وناحق چې معلوم نشي
توره شپه ده ورته مه وایه سبا

چې له نوکه ترکوټیه ټول غرض دی
دانسان په نوم یادیږي خه بلا

خپله ګټه اوضررخیروشربولي
دانسان دقضاوت دغه معنا

انسان څوک دی زه یې دومره پیژنمه
چې حیوان نه بیلوي ځان په وینا

حق ناحق کړي باطل حق کړي په ويلو

نوم پرې کښېږدي درواا وناروا

عقل څه دی منطق څه دی حکمت څه دی

غول ديوه بل په هغه دا

کله خوښ کله غمجن کله حيران شم

دادنياده ګډه وډه تماشا

په حرامونارواسرې ته ورشي

څه لولۍ اوبې حياده دادنيا

عاقبت*

عاقبت به يې سېلاب داوښکويوسي
چې خواران اوغريبان چاژړولي
نن سبا به داقبال له تيلی کوزشي
چاچې سترې اوستومانه ځغلولي
زمانه به يې دنورو خندنی کا
چې يې هروخت په خوارانو دي خندلي
شنه چمن کښې به په ګلوخزان راشي
بلبلان يې چې په باغ کښې کړولي
له دې خړآسمانه هروخت ږلۍ اوري
وړي سېلاب دزمانې واره ښاغلي
دښايست بهارخو ورځې وي دنياکښې
بيا له نازه راکوزېږي نازولي

ددې دهرهرڅه تلوني دې پوهیږم
ځکه ماترېنه لاسونه دې وینځلي
هریوباغ چې راسپړلی دې ګلونه
دخزان سیلۍ فی الحاله رژولي
لمر، سپوږمۍ ددې آسمان په څوکرته

تیت وپاس خړاوروښانه مالیدلي

ځکه مازړه بل عالم پورې تړلی

دی دنیا ته مې په بل نظرکتلی

زما حال*

تپه تیاره ده زه رڼا ته انتظارلرمه
څومره ډېرکارلرمه
بمه پښېا بل اوپه لارکښې خنډوخارلرمه
بېړه تلوارلرمه

ملګري تللي زه وېده پاتې بېدیاکښې یمه
غره اوصحراکښې یمه
واړه سپاره دي یوزه پلی په شابارلرمه
یوګوډی جوارلرمه

نورپه موټروکښې په منډه لکه برق تېرېږي
په لارکښې نه درېږي
زماپه مخکښې دی ګوډ خرتل خبردارلرمه
خدایږو ډېرعارلرمه

هرچاپه برق باندې کوټه کړله توده اورڼا
هم راډیوپرې ګویا
زه لاتراوسه دتیلی په دکان کارلرمه
ورته جارجارلرمه

هریومیدان کښې دی ولاړکوي اظهاردکمال
اودخپل جاه و جلال
زه هېڅ شی نلرم په تېروافتخارلرمه
دمړوشمارلرمه

لاس اوپښې سترګې لرمه شم هرکارکولی
زیاراوزحمت ویستلی
کسب وکارنکړم چې غني دولتمن پلارلرمه
پرې اعتبارلرمه

دامیدرڼا*

نوی دوردی راغلی   یوه نوی رڼا وینم
دازوړحال نه پاتې کېږي   چې دوخت تقاضاوینم
توره شپه په ختمېدوده   رڼا پېي دسبا وینم
نوی ژوندراځي هرګوره   نوی نوی هوا وینم

تحول دی چې رادرومي دافغان اوپښتون کورته
ښه موسم دتکامل دی ځئ چې ځودکمال لورته

زما نه راوړي هروخت کښې   نوی نوی پیغامونه
معلم دزماني تل   راکوي نوی درسونه
دادنیا یوپوهنتون دی   شاګردان پېي ولسونه
تا څه زده کړه له دې عصره   ای افغانه ای پښتونه!

امتحان دې ډېرنژدې دی چې به څه درنه جوړیږي
هغه ورځ ده اوس راغلې چې احوا ل دې معلومیږي

سوا ل دمرګ او دژوندپېښ دی   مګرستاپوهول ګران دی
ته لاپروت پېي په تیاره کښې   نورسپوږمۍ ته ځي روان دي
داسې ژوند دی ستا په برخه   چې نورتول تري ګرېزان دي
لږ څه وغړوه سترګې   چې ته څه یې نورڅه شان دي

ستا په مخ کښې لا خره وینم خاروی ځي له تانه واړندې
ستا رفتارکه همدغه وي خره به وخاندي دربانډې

لمره!*

په سپین مخ دې دهجران شپه سباکیږي

په رڼا دې زمور مخه رڼا کېږي

بـــاغ وبـــڼ ددې جهـــان پـــه تاسمـــسوردی

بـــې لـــه تـــادځمکې مـــخ چـــې ګـــورم تـــوردی

نتیجـــه ســـتا درڼـــا زمـــونږ ژونـــدون دی

ســـتا نظـــام تـــه حیـــران شـــوی افلاطـــون دی

تـــاکتلی پـــه تـــاوده نظردنیاتـــه

داجهـــان دې ښایـــسته کـــړی دی هرچاتـــه

زمـــونږ زړوکـــښې ایـــښی تادژونـــدګرمي ده

ورکـــه کـــړی تـــازمونږ هـــره خـــامي ده

ددې ځمکـــې هریوبـــوټی لویـــوې تـــه

دبـــاغو خـــامې مېـــوې راپخـــوې تـــه

لویـــول اوپخـــول ســـتا مـــشغولاده

ســـتااثر لانـــدې خـــدای کـــړی دادنیـــاده

ســـپینې واورې دې اوبـــه کـــړې غـــرو رغوکـــښې

بیـــادې کـــړه روان رودونـــه پـــه شېلوکـــښې

تـــادا ورځـــې کـــړې رڼـــا زمـــونږ دپـــاره

چـــې مـــونږ واخلوښـــه حاصـــل لـــه خپلـــه کـــاره

دا وطـــن دی ستامـــشرق تـــه زمـــونږ لمرېـــې

تـــه پـــه اصـــل کـــښې غـــټ ســـتوری دبـــاخترېې

ځکـــه دلتـــه ســـتا تاثیرلـــه بـــل هېـــواده

یوپـــه لـــسه ویـــنم زیـــات دژونـــدبنیاده!

پیداشـــوي پـــه دې ځـــای کـــښې آریـــن دي

دپوهانوښـــه ځانګوهمـــداوطن دی

آبـــادي دبلـــخ هرچاتـــه ده څرګنـــده

لـــه زړو آثارودکـــه ده داکنـــده

نورومـــونږ ځنـــې اخیـــستي تـــل الهـــام دی

مـــونږ دېرمخکـــښې آبـــاد کـــړی خپـــل بـــاګرام دی

تالیدلی دی بامیان اوهېده دواړه

درته ګوري هندوکش په هسکه غاړه

خیرخانه ده که غزني که سرخ کوتل دی

منډی ګک اولښکرګاه روښان مشعل دی

وه زمونږ ډېوه په هروخت کښې روښانه
دروېزه کړی هرچا زمونږ له خوانه

دوطن ترانه

وطن دی کورزمونږ دسترګوتورزمونږ

اوبه يې دي لکه شودې دخپلې مورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

دوطن خاورې دي زر، ترې پیداکېږي ثمر

دی نمک خوردې وطن پلاردی که مور زمونږ

وطن دی کورزمونږ

که یې آباد نکړوخپل ځان به ښاد نکړو

ددې کاله ده خرابي یولوی پېغورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

په کاراوزیارد هرچا جوړیږي ښکلی دنیا

دوطن سترګې منتظرې دي په لورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

راشئ چې وکړو خدمت په ځان قبول کړو زحمت

کوي خدمت دخپل وطن ګاوندیان نورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

راکوي مونږته وطن هرڅه چې غواړي بدن

آب ودانه ده دوطن قوت او زور زمونږ

وطن دی کور زمونږ

په مونږ حقونه لري هرازپورونه لري

بایدچې داحق کړي اداوروروي که خورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

وطن محبوب دی زمونږ ،وطن مطلوب دی زمونږ

که یې ونه ساتوله نورو،مخ دی تورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

په دې هوا لوبیږو په دې مینا مستیږو

خدای دې مدام لري دا باغ وبڼ سمسورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

دافغان ترانه

تل دې سرونه زمونږ اوچت وي

تل دې ساتلی پت اوعزت وي

هروخت دې دلته شان وشوکت وي
ننګ وغیرت دې زمونږ دولت وي

دوطن عشق دې وي زمونږ زړوکښې
ځای دې دده وي دقام لیموکښې

تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړ په جهان وي

افغانستانه تل دې ودان یې
له غلیمانو دې په امان یې
ته دې سرلوړی تل په جهان یې
زمونږه ځان یې په مونږه ګران یې

هرڅه به ځارکړو ستا له هوانه
ستاله عزته له اعتلانه

تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

په حق مین یو د حق په خوایو
دښمن دظلم دناروا یو
آزادي ستاتو آزادي ستایو
سرپه وطن ږدو په ننګ فدایو
نه ظالمان یونه مظلومان یو
ښاغلی نسل مونږ دافغان یو

تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

دیوالی ترانه

دیوه وطن اولادیو   تېرله سره په هېواد یو
دافغان په نامه یادیو   بختوریوچې آزاد یو

دا وطن دی په مونږ ګران
داوطن دی دافغان

په یوه نامه یادېږو   په یوه بېرغ ټولېږو
یوله بله نه بېلېږو   په یوه وطن ځارېږو

ټول منو دخدای فرمان
داموعهداوپیمان

آزادي زمونږ لیلاده   آزادي په مونږ شیدا ده
راسره لویه سودا ده   په لوی خدای زمونږ ویساده

ساتوخپل شرف اوشان
دوطن نام ونشان

دمعارف ترانه

دجهل دوره تېره شوه   داعصردعرفان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په حق پسې روان یو   دعلم پتنګان یو   دجهل دښمنان یو

لښکردمعارف یولورزمونږ نام ونشان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په زده کړه اوښونه   دحق کووپالنه   دخپل وطن روزنه

زمونږ ګرانه وطنه داموعهداوپيمان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دعلم په ځانګوکښې دعقل په کوځوکښې په غيږه دپښتوکښې

لوی شوي يومونږ واړه خپل وطن رابانددې ګران دی
بې علمه ژوندون ګران دی
روان مخ په رڼا يو مين په اعتلا يو دهرمرض دوايو

په لوردترقۍ ځو رهنمازمونږ قرآن دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دغيرت سندره

مونږ پښتانه يو د غيرت په ځای کښې سرورکوو   هم مال وزرورکوو

دظالمانو جواب هروخت په خنجرورکوو   ورته خبرورکوو

مخ ګرځول دجنګ ميدان نه مونږ ته دين نه وايي   ملی آيين نه وايي

مونږ خپلوتوروته دسرووينوجوهرورکوو   اب دخطرورکوو

وطن ساتنه حق پالنه وظيفه ده زمونږ   دافريضه ده زمونږ
دخپلوواکۍ درس خپل اولادته مکرر ورکوو   دغه هنرورکوو

سرورکول دخپل ولس دسردارۍ دپاره   دآزادۍ دپاره

دپښتون کاردی ځکه لاس کښې توره سپرورکوو   زړه زړور ورکوو

تجاوز نه کووپه نوروباداري نه کوو   ستمګاري نه کوو

دښه سلوک امتحان هرچانه بهترورکوو   په وطن سرورکوو

دآزادۍ دښمن چې هرڅوک وي ناښاددې وي   خواروبربادې وي

مونږ دپنجرې اسيرمرغه ته بال وپرورکوو   آزاد وزر ورکوو

استعمارچيان

جالونه شته دامونه شته بانبې لري تازيان لري

پښتونه ستا نيوو لره مارشال دپاکستان لري

سيسۍ ولي هوسۍ ولي وزې وزې مرغۍ ولي

ددوی له دامه خلاص نه دي هغه سيندچې مايان لري

دوسپنوپنجرې لري قفس غوندې کوتې لري

له بې ګناه مرغانو نه بېشماره اسيران لري

غرڅه ترې تښتېدی نشي مرغه ترې الوتی نشي

هېڅ وارېې خطانه دومې پخې سترګې ښکاريان لري

که زانې په هواکښې وي که زرکې په خنداکښې وي

هېڅ رحم په چانه کوي سخت زړه لکه سندان لري

څه جال لاندې راغلي دي څه لوموکښې نښتي دي

ددوی له لاسه وينوکښې شتکې ډېرمرغان لري

نيول کوي وژل کوي په اورکباب کوي

وريتې مرغۍ په هروخت کښې په سر د دسترخوان لري

په هرپټې کښې وينمه صياد دام غوړولی دی
په غرونوکښې ليوان لري ښاروکښې قصابان لري

علم او معنا

بې معنی کله پټېږي په لباس کښې

عيب پېې ښکاري په تن پټ اوکه لغړدی

ښایسته لباس په غاړه دبې علمو
که هرڅومره ښکلی ښکاري تش انګړدۍ

که بې علمه چاپکړی سپینه تړلی
چې دبحث مجلس جوړشي رنګ یې ژیړدی

بې کمال که لري مال هرڅومره ډېر
له احتیاجه نه خلاصیږي بل ته اړدی

که اغوستی یې پوټکی دسموروي
خلق یې پېژني له سترګوچې ګیدړدی

چې عالي فکري اولوړهمت څوک
باور وکړه چې له هرچاځنې لوړ دی

که په هرلباس کښې علم ځان ښکاره کا
د تعظیم او احترام دقدر وړدی

بحر ډک له مرغلرو چوپ روان وي
دبې آبه خلقو خوی لکه دچړدی

دپلار توره*

په چت کښې وینم زړه توره د پلار
دبابا ګانو اونیکونو یادګار

توریالی نشته چې څه کارترې واخلي
توره بې قدره شي چې نه وي تورمار

له تیکې ډېرعمروتلی نه ده
اوس له نظره غورځولی روزګار

آب وتاب نلري جوهرنلري
بې آبه ځکه شوه چې نه ده په کار

یو وخت یې ډېرشان وشوکت درلوده
تېره خنجرونوم یې و ذوالفقار

دغسې نه وه چې دااوس یې وینم
په ډېروزړونوکښې یې ایښی و ډار

د غلیم سترګه سوزېده ورځینې
په غزاګانو کښې پې نه و مدار

اوس دلرګی په شان په چت کښې اېښې
نه وینې خوب کښې هغه لیل ونهار

هېڅ په کارنه ده وخت پې لاړه تېرشه
خوته پې بوله تاریخي افتخار

چې زماني نه څوک شي روسته پاتې
شي تاریخي افتخار دغسې خوار

نه ځي

دروندوالی غرونه، پښتنواله پښتنونه نه ځي
توروالی شپو نه رڼايې دلمر شغلونه نه ځي

دآزادی په لارکښې سراوما ل که لاړشي زمونږ
مونږ پتنګان یوپتنګان بلوډېوو نه نه ځي

څو قرنه کېږي توره لاس کښې د افغان وینمه
د توري برېښاوس له اشعارو د پښتو نه نه ځي

دپلار نیکه څنګ کښې مو توري معلقې وې تل
دپلار نیکه تعلقات نسل نمسونه نه ځي

دباباګانو اونیکونو دلاس نښه ده دا
دتوري قدر زمونږ سترګواولیمونه نه ځي

د پخوانیو خوی عادت مونږ پرېښودلی نشو
د ښکار عادت د باز باښو د اولادو نه نه ځي

بلې لمبې زمونږ په زړوکښې که مړې شويدي اوس

بيابه تازه شي مړه اورونه له سکرونه نه څي
بيابه اور بل کړو ظالم اوددښمن په خونه

دانتقام جذبه زمونږه له سينونه نه څي

که په برهان اودلايلوفيصله ونشوه
غوڅه اوپرېکړه دچړوتورولـه خولونه نه څي

ښکاري باز*

بازنيولی په منګولوکښې سيسی وه
خوندوره مزه داره ښه مړی وه

چې بې راوړه خپل خاوندته سلامته
بې څه طمع بې احسانه بې منته

چاويل ورته چې ای بازه نادانه
څه ليدلی تاله لاسه دانسانه

چې په لاس کښې ورکوې پخپله ځان ته
ورته نيسې دهواپرندګان ته

ولې بل مرغه نيولی له غړی تا
ولې ورکړله انسان ته دامړی تا

تاپخپله ولې نه خوړه هواکښې
پاتې نشوې ولې دې لويه فضاکښې

له پنجو د بنيادمه چې شوې خلاص ته
ځنګه راغلې ورته بياپه دېراخلاص ته

قدرت تاله درکړی لوی وزرونه
ستا پروازلاندې خدای کړی اوچت غرونه

شپې او ورځې دې په ښکارښې تېرولی
پخپل واک آزاد ژوندون شپې ته کولی

څه احتیاج لرې انسان ته په نړۍ کښې
څه فایده لیدلې تا په غلامۍ کښې

چې له دې هسکې فضارا ښکته کېږې
دانسان حضورته خپله راټیټېږې

پټې سترګې تارپه غاړه زندګې کړې
بل دپاره ښکارکوې خوشې خواري کړې

په کوم تاربانددې تړلی ته انسان یې
چې تابع دده دحکم اوفرمان یې

بازویل چې انس الفت دانسانانو
رابېل کړی یم له ډلې دمرغانو

اوس له دوی نه خپل زړه نشمه شکولی

داطلسم هیڅ وخت نشم ماتولی

په ځنګلو او غرو دپاسه پروازونه

ماپرې ایښې ده دپاره داسیلونه

زما فخردانسان په لاس ختل دی

خوښ زما دانسان کورکښې اوسېدل دی

زه خادم کړمه الفت دانسانانو

مقرر کړم دوی قصاب دهمنوعانو

یوزه نه ډېرحیوانات ددوی تابع دي

په الفت ددوی قانع دوی ته راجع دي

فیل په دومره لوی وجوددوی منقاددی
انس الفت یولوي سبب دانقیاد دی

اس دده په سورلی ګوره چې مستي کړي
اوښ دده په مخ کښې تیټ شي اوپستي کړي

په الفت سره تابع وحشي حیوان شي
ښه ملګری یوانسان دبل انسان شي

زخمي زړه[۱] *****

زړه یې مه بوله تورکاڼی دصحرادی
په لیدودزخمي زړه چې زخمي نشي

ولې وینې درنه څاخي — ای زما زخمي زړګیه!
مرورله ټول جهانه — ګله من له خپل پردیه
بیا کوم غم درته پېښ شوی — دفلک له بې مهریه
له یارانو نه جدایي — که دښکلوله ټولګیه

چې بلبل غوندې کړیږې دسروګلوپه چمن کښې
خوشحالیږې نه هیڅکله ددنیا په باغ وبڼ کښې

څه ارماندافسوس لرې ته — ولې شپه او ورځ ځوریږې
راته ووایه څه غواړې — په څه باندې خوشحالیږې
په کوم ښکلی مخ مین یې — که دچاپه غم کړیږې
له اسمانه دې زړه شین دی — که انسان ځنې ویریږې

چې نه خوب نه دې خنداشته په نفرت ګورې انسان ته
مروریې له هرچانه په حیرت ګورې اسمان ته

۱:: داشعر ددوهم عمومي جنګ داغیزې دردناك محصول دی چې په ۱۳۲۱ کښې په کابل مجله کښې خپورشو اوبیا دهغه وخت دېیلي دنن پرون مجله کښې نشرشوددې شعرینمه وروستی برخه په غوره اشعار نومی کتاب کښې راغلی ده او دلته په مکمل صورت واخیستل شو.

لـه پیمخونـازولو   التفـات اووفـاغواړي
کـه دنازنعمـت خاوندنـه   مـروت اوسـخاغواړي
یاپیالـه لـه میوډکـه   لـه پیمخـې اشـناغواړي
یاسـازونه سـرو دونـه   یـادمینې دنیـا غـواړي

دسـکوت طلـسم مـات کـړه راتـه ووایـه احـوال خپـل
لـه هېچانـه مـه ویرېـږه کـړه ښـکاره ارزوامـا ل خپـل

ددردمنوپـه حـا ل ژاړي   کـه پـه کونـډویتمانو
شـپه او ورځ دي پـه غوروکـښې   وي ژړاد مظلومـانو
کـه داهـومره نـاقرارکړې   پـه فریـادبې نوایـانو
هرطـرف نـارې سـورې   دغمجنورنځورانـو

بـې لـه غمـه نورخـه نـشته دشـپوورځوپه لمـن کـښې
خوشـحالي هرګـوره نـشته پـه هـېخ کـوراوهېخ وطـن کـښې

ژاړه ژاړه خـودې تـوان دی   وخـت دغـم او دژړادی
یودبـل غوښـوته ورې   کـه آشـناکه نـا آشـنا دی
انـسان کلـه خبـردارنن   پـه روا اونـاروا دی
دوسـت دښـمن نـه معلـومېږي   ورورد ورورپـه مـرګ رضـادی

محبـت لـه زړونـوتللی رحـم نـشته پـه جهـان کـښې
عاطفـه اوپېرزوینـه نـه ده پـاتې پـه انـسان کـښې
تـوره شـپه تـوره بـلاده   کـه لـوګی دغـم داوردی
چـې بـل شـوی پـه جهـان کـښې   ددنیـا پـرې سـوی کـوردی
یـاخوتور رنـګ دګنـاه دی   مـخ دځمکـې پـرې تـک تـوردی
یـادغم تـوره کېـږدۍ ده   یاجهـان تورلکـه سـکوردی

دجګړواورونـه بـل دي پکـښې سـوزي عالمونـه
رسـیدلی ترآسـمانه دهمدغـه اور دودونـه
محاذونـه دجنـګ جوړشـوه   پـه هرلـوری هـره خواکـښې
فـولادي اسـمان جـوړکړی   طیـارو پـا س پـه هواکـښې
دګولیـو بارانونـه   ځکـه اوري پـه دنیاکـښې
بـې لـه سـرووینو خـه نـشته   دشـپوورځو پـه میناکـښې
دسـرووینوعکس پریـووت داسـمان پـه کناروکـښې
فـسادونه شـوه برسـېره بحـرو برغـرو او رغوکـښې

دنیانه ده سره لمبه ده   پکښې سوزي عالمونه
په هرلوری هره خواکښې   لګېدلي دي او رونه
دآسمان لمنې سرې دي   ډک له اوره دي سیندونه
راشئ وګورئ عالمه!   په دیناکښې دوزخونه

له دې پورته شنه آسمانه سره اورونه راورېږي
ستوري نه دي سورانګاردي چې اسمان کښې لیدل کېږي

دادنیا په حقیقت کښې   ژړوونکی افسانه ده
که پخواشرابخانه وه   نن دوینو پیمانه ده
سورګلزارېې ډک له اوره   دبلبلواشیانه ده
په سینګارېې مه غولېږه   یاقفس یازولانه ده
پتنګانوته له باغه بلبلان وایي نغموکښې
مونږ په سره انګارکښې سوزوتاسې سوزئ په لمبوکښې

پتنګان په شمع سوزي   بلبلان باغ کښې کړېږي
له آسمانه تندر اوري   لوی قصرونه رانړېږي
له دریاب دزمانې نه   بوی دوینو پورته کېږي
دمرګی دوری سترګې   په هېڅ شانې نه مړېږي
نن له مړوځنې ډک شوه دجهان لوی دریابونه
دانسان دمرګ دپاره اجل ایښې دي دامونه

ددنیا مزاج بدل شو   رحم نشته هېڅ په زړوکښې
یاخوزړونه بېخي نشته   ددې خلقوپه سینوکښې
دمرګی زهر خواره شوه   دهوا څپوړموکښې
پخوانی تاثیراوس نشته   نه په خاوره نه اوبوکښې
دشبنم په ځای په ګلو له هوا اوري بمونه
دخپل زړه په وینورنګ شوه ښایسته ښکلی مخونه

ددې عصرانسانان اوس   لیونی لکه لیوان شول
یودبل وینوکښې لامبي   میخواران اوس خونخواران شول
دریابونوکښې پیدانن   دفولادونهنګان شول
دخوړې مرۍ دپاره   پخلا سپي اوفقیران شول
دیوسف په وینو باندې دلېوه منګولې سرې دي
تمدن په لاس ورکړې فولادې تېرې چړې دي

دجګړواوجنګ میدان کښې   دي د تندر آوازونه
رڼا ورځ بې توره شپه ده   لیده نشي آسمانونه
دفولادو رسالې دي   که دسره اورسېلابونه
ځمکه ریږدي له هیبته   چې پرې ګرځي لوی ټانکونه
نن دځمکې په مخ باندې بل آدم بله حوا ده
دخولوپه ځای دوینو تویول بې مشغولاده

بې پردې اوبې سیرته عالمونه دجهان شوه
ځوک له لورې هلاکېږي ځینې کونډې یتیمان شوه
هیوادونه نیول کېږي ولسونه اسیران شوه
ځینې پریوتل له تخته ځینې ځینې تاجدارا ن شوه

جوړقیامت دی په دنیاکښې خوحساب اوکتاب نشته
بې له غوښودانسان په دې اور بل کباب نشته

هرطرف ته چې نظرکړې دنفاق اورپکښې بل دی
پلارپه ځوی دی بدګمانه وروردبل ورورمال ته غل دی
دوه خواږه یاران چې ګورې یوه بل ته ایښی چل دی
دحسداور په هرزړه کښې ته به وایې چې منقل دی

دامتل مې اورېدلی چې خرپلارکړه خپله چارکړه
ددې وخت داپلارګلوی ده فکروکړه ځان هوښیارکړه

هرسړی مطلب اشناشو دا دنن ورځې عادت دی
نه ولاړځوک پخپل عهد نه خجل په خیانت دی
ځوېې لاس برنه وي دوست وي چې لاس بر شي بل حالت دی
ځوک په دروغونه شرمېږي دا عجیب خوی و خصلت دی

دمطلب دپاره کاندي سل وعدې سل قسمونه
مالیدلی دی په سترګودغه هسې شان عهدونه

بې له زوره په دنیاکښې بل قانون کله چلېږي
نقشه هره ورځ دځمکې په قوت او زوربدلیږي
چې قوي اوزورورډي پخپل حدکله درېږي
یووطن په زوراوجبر بل وطن سره ګډېږي

ضعیفان شوه پښولاندې زورورځکه اوچت شوه
واړه لوی شوه لوی واړه شوه ټول حیوان ددې حکمت شوه

ښه خبرشه زما وروره ددې عصرله احواله
بې له زوره په دنیاکښې زندګي شوله محاله
ضعیفان خلاصېدای نشي دفرېب مکرله جاله
بې له توري خلاصی نشته ظالمانوله جنجاله

باشرفه ژو ندون کاندي چې له مرګه نه ویرېږي
ما ل وسرېې په امان وي چې له خپل سره تېرېږي

که آزاد ژوندون دی خوښ وي تینګ په ننګ ناموس اودین شه
اوراوبوته غورځوه ځان فولادي اوآهنین شه
ښې تېرې پنجې پیداکړه لکه بازاویاشاهین شه
نه وایمه چې بلبل شه یاطوطي غوندې رنګین شه

ځیرېښتون شه دامتل دی ځنګه غرهسې کربوری
کړه سرې اوتودې تېرې داتعلیم کړي ژمي اوري

پښتونواله نام وننګ دی   ننګیالی اصیل پښتون دی
ځان وژل دننګ دپاره   دپښتون سړی ژوندون دی
سربازي زمونږ هنردی   توریالی موافلاطون دی
فیصله دتېغ په ژبه   دپښتورسم وقانون دی

چې په توره مري شهیددی هغه نه بې پردې کېږي
چې بې تېغه وي مړشوی په تخته باندې لوخېږي

توره حق اوحقیقت دی   شریعت پرې رڼا کېږي
توري شپې دولسونو   بې له دې نه سباکېږي
همدغه شرف پې بس دی   چې په توره غزاکېږي
دظالم اوخدای ناترسه   ورنه خوف اوحیاکېږي

توریالیو په حضورکښې سرټیټ کړی افلاطون دی
دتېرې توري په خوله کښې دیوه ملت ژوندون دی

تمام عمر تېره توره   په دیناکښې حکومت کړي
په هغودې تل رحمت وي   چې قایم پرې عدالت کړي
یاویستلی توره لاس کښې   حفاظت دملک ملت کړي
دمظلوم انتقام اخلي   په ظالم قهرومنت کړي

توره ښه ده ډېره ښه ده چې په لاس کښې دانسان وي
هسې نه چې په منګول کښې دلېوه یادشیطان وي

ظالمان په تېره توره   په ناحقه خونریزي کړي
چې بې دین په هاتي سورشي   دکعبې بې حرمتي کړي
دمومن په لاس کښې توره   داسلام نګهباني کړي
حق پرست چې قوت مومي   دخوارانو دلداري کړي

بل دتوري اهل نه دی داوسله دمسلمان ده
وسیله دحق پاللواودنشردقران ده

په قوت دتېري توري   له کعبې بوتان وتلي
بت شکن مسلمانان هم   سومنات ته رسېدلي
حق پالونکو توریالیو   خلق حق ته رابللي
دلوی خدای واړه احکام پې   په دنیا باندې منلي

عبادت په توره خدای ته زیات له هرراز عبادت دی
دخپل سرورکول وروره خدای دپاره لوی طاعت دی

ترقي اواعتلاڅوک   که دقام اوملت غواړي
په وطن اوپه ولس کښې   که ښه نوم اوعزت غواړي
یاددین اودنیا ګټه   یاله خدایه جنت غواړي
ټول په توره ګټل کېږي   خوټینګ عزم وهمت غواړي

که جنت (۱) دچاپه کاروي توري لاندې پې مکان دی
آب دتورې بل شی نه دی همدغه آب حیوان دی

پـه دنیاکښې چې تېرشوي — تـردي وختـه فاتحـان دي
سکندرکه ناپلیون دی — که مغل اوکه غوریان دي
شاه محمود که احمدشاه دی — غزنویان اوکه سوریان دي
له مشرقه ترمغربه — چې هرڅه جهانګیران دي

ټول د توري په رڼا کښې خپل مقصد ته رسیدلي
ډېر تختونه ډېر تاجونه توري يو بل ته بښلي

ته ویده وې په ځانکوکښې — هیڅ خبرنه وې له ځانه
نه له جنګ جګړوخبروې — نه له شخړودجهانه
دوست دښمن خپل اوپردي ټول — ستانظرکښې و یکسانه
ستاپه سرباندې دپاسه — مورکړه توره آویزانه

په هغه وخت کښې پې ته لاتېره تېغ لاندې ساتلې
فکروکړه څه دپاره خپلې مورداسې روزلې

که پوهېږې زما وروره! — دهمدې ورځې دپاره
پښتنه مورځوی سره ته — ږدي تل توره جوهرداره
توره ستامال دی پښتونه — درته پاتې له خپل پلاره
پښتانه ځوانان خوندداخلي — دتېروتورو واره

بې دتورې له سپین مخه په بل مخ چې مین نشې
ستا به فرق له څاروی څه وي که قربان په وطن نشې

دوطن په نام وننګ تل — سرورکړی هرپښتون دی
له ښاغلوپښتنونه — مونږ ته پاتې داقانون دی
چې دننګ ناموس دپاره — ځان وژلوکښې ژوندون دی
دخوشحال په ترانوکښې — مالیدلی دامضمون دی

„مرنې دي چې يادېږي په سندرواوپه ویر"
دهر نشي ورکولی دتېرې توري تاثیر

لکه غرېږه هسکه غاړه — له آسمان لاندې اوسېږه
که ږلې اوتنډراوري — له خپل ځایه مه ښوروېږه
بې له خدایه بل له هېچا — اوله هیڅ شي مه ویرېږه
په سخت زره ددښمن مخ ته — ځای په ځای ټینګ ودرېږه

(۱)الجنة تحت ظلال السیوف

فولادي زړګی اوتوره ده په کارد ژوند دپاره
پښتانه ځوانان خونداخلي دتېروتوروله واره

واوره! واوره !ا ی پښتونه   دپښتون شاعر شعرونه
داچې اورې څه له مانه   دي دسوی زړه آهونه
نورڅه نشته په دې زړه کښې   واړه دي داستاغمونه
دازخمي زړه ستاله غمه   راشه وګوره پښتونه

دپښتون بیرغ اوچت کړه ترلمنودآسمانه
خوشحا ل خان خټک خوشحا ل کړه پخپل قبرکښې له ځانه

پښتونواله که پښتوده   که اسلام اودینداري ده
تقاضادزمانې ده   اوکه پوهه هوښیاري ده
دپښتون عالي فطرت دی   که غیرت ایمانداري ده
ددې ټولوای پښتونه   تاته دا امیدواري ده

چې ته بیاکړې غېږه وازه استقبا ل دتېرشوکت ته
څوقدمه وړاندې واخلې خپل راتلونکي سعادت ته

څه به ښه وي لویه خدایه   که تېرشوی دوران راشي
دپښتون باباپه لاس کښې   درست پښتون اوافغان راشي
بیاهماغه شپې او ورځې   دپښتون په جهان راشي
په هماغه زړومېنو   بیازمونږه کاروان راشي

دادعاپه څوځوواړودخپل زړه په کوه طورکښې
ماپه نیموشپوکښې کړی دپاک خدای په لوړحضورکښې

په هرزړه کښې بېل بېل قسم   امیدونه اواسرې دي
څوک دښکلوښومخونو   امیدواردننداري دي
دچاما ل اودولت خوښ دی   په دنیاپې سترګې سرې دي
چادبل مقصدپاره   سنجولی څه چارې دي

له هغوزړونوځارېږه چې پکښې لوړه آرزووي
څه چې ښه ورته ښکارېږي پخپل قام دده پېرزووي

ښه خبرپه دغه رازشه   ای زما دسترګوتوره
چې یوازې په دنیاکښې   ژوندون نه کېږي هرګوره
هرپیغام چې یوغوړاوري   بل ته هم رسېږي وروره
دیوازې ځان سوداته   وباسه دزړه له کوره

ته بې ناست هغې بېړۍ کښې چې پکښې افغان پښتون دی
ستاسو هرڅه سره ګډدي که مرګی اوکه ژوندون دی

ته اونورپښتانه واړه   په یوه ژبه ګرېږئ
په یوه نامه هرکله   اوپه هرځای کښې یادېږئ
دیوه پښتون په ښه نوم   سرترسره ټول نازېږئ
ددښمن اودوست نظرکښې   لکه یووجودښکارېږئ

چې پردولره یوښکارئ همدغه مودی یو والی
نوک اوری کله بېلېږي نشته تاسوکښې بېلوالی

غم مویوښادي یوه ده   په رګوکښې یوه وینه
زه اوته دیومخ سترګې   خلق موبولی ښی اوکینه
دواړه یوشانې غرېږو   مرو د یووجود په مرینه
اختلاف دنظرنشته   چې موجب دبېلتون شینه

سپین اوتوردیوې سترګې کله یوله بل بېلېږي
په بېل رنګ کله دوه ورونه یوله بله پردي کېږي

راشئ !ای پښتنوورونو   یوله بله به ځارېږو
دپښتون دژوندپاره   به هریوله سرتېرېږو
خوشحالي به مویوه وي   په یوه غم به ګرېږو
په نامه دپښتنوالی   به مونږ واړه قربانېږو

یوه ورځ به داسې راشي چې پښتون واړه راټول شي
لر اوبرپښتانه واړه بېرته یوکوراوکهول شي

دازخمي زړګی به روغ شي   دغلیم زړه به زخمي شي
دا ارمان به له زړه ووزي   له غمونه به خالي شي
د الفت خواړه اشعاربه   پښتنوپه خوله جاري شي
پښتني دنیابه جوړه   کورپه کوربه خوشحالي شي

څوک چې زړه لري هرګوره پکښې هیله اواسره ده
دا آرزوله ډېره وخته تردې وخته راسره ده

دشاعرنظر**

زه یې پېژنم شاعر دی بل څوک نه دی

چې دالوی جهان وړوکی ورته ښکاري

د وړېښمواو زربفتوښایسته ټوکی

دنادان په تن زړوکی ورته ښکاري

طوفاني درياب ګڼې دمظلوم اوښکې

ددنيا بحرڅړوکی ورته ښکاري

چې خپل نفس نشي وژلی که سل وژني

نا توانه وېرنډونکی ورته ښکاري

ددنيا فاني عيشونه نعمتونه

دسپي مخکښې پروت هډوکی ورته ښکاري

څه ګورم***

ګورم جهان کښې څوک کعبه ځينې بوتان جوړوي

غلطه پوهه له سړی څنې شيطان جوړوي

دسړوکاردی چې دخپل وطن کارونه کړي جوړ

جونه اوپېغلې سينګارونه کوي ځان جوړوي

تهذيب ضروردی نظافت اوښه لباس دی په کار

فېشن چې زيات شي له ځلموبازينګران جوړوي

دودانی اميدله هرچانه کېدلی نشي

له خاوروګټوښه کورونه معماران جوړوي

چې انساني رڼا پيداشي په مغزوکښې دچا

هغه کوښښ کړي په عالم کښې انسانان جوړوي

ډېرتفاوت شته په انسان کښې دمعناپه لحاظ

واړه مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي

غریب ماشوم***

دغریب کاله ماشوم دی هرهلک یوځل وهلی
نازېږي هېڅ نه دی لیدلی په ژړاکورته راغلی
چا اخیستی غېږکښې نه دی له سپېروخاورونه کله
کوروکلي کښې بې قدره خوار وزاردی اوسېدلی
ګلالی ځیرک هلک دی کړي خوږي خوږي خبري
خودخان ملک ځوی نه دی چې په خلکووي منلی
بې له خپل پلاره بل هېڅوک ورته نه ګوري په مینه
دغریب سړی اولاددی چالانه دی پېژندلی
التفات ورته هېڅ نشته ددې ځای لکه چې نه وي
لاره نلري مجلس ته لري ناست دی هلته غلی
په مکتب کښې لیده نشي مدرسې ته یې پرېږدي نه
لاتراوسه معلم ته یاملاته نه دی تللی
رئیسانو حاکمانو ورته هېڅ نه دی کتلی
دلویانو مجلسوته کله هېڅ نه دی ورغلی
په زړه خواره جامه کښې دلته هلته غلی ګرځي
کبرجن هواته ګوري چې یې هېڅ نه دی لیدلی

یوشاعرورته په مینه محبت هرکله ګوري
دبل چاپرې نظرنشته ورته نه ګوري ښاغلی

زه بې نوم درته اوس ښیم ته ښه فکرپکښې وکړه
دلته فکرهمدغسې له نظره دی لوېدلی

خوارحسن***

په زړوجاموکښې ماولیده حوره
دبدرنګې مېرمن لاس لاندې مزدوره

په ښایست کښې لکه میاشت وه نوراني
په ښه خوی کښې پرښته وه آسماني

په نسب وه له هرچانه معتبره
په حسب باندې مېرمنونه بهتره

نه پوهېږم تقاضاوه دآسمان دا
اوکه خوی یاطبیعت و د انسان دا

چې داهسې شان بشره ښایسته له لمره
غورځولی زمانې وه له نظره

دیوسف دغلامۍ یوښه نظیرو
په رښتیاچې دهمدغه خوب تعبیرو

راته ویلې بې دحال په ژبه باندې
غریبي په سړی هسې چارې کاندې

قیمت نلري ښایست دمزدورانو
نه ښه خوی لره څوک ګوري دخوارانو

خدای راکړی ښه صورت ښکلې سیرت دی

خودخوارحسن لره قدرلږ قیمت دی

په زړوجاموکښې څوک نه لیدل کېږي
حقیقت زاړه لباس کښې رټل کېږي

ډېرزماپه څېرښایسته ښکلي ښاغلي
مدام وینځي دپردوکالي ناولي

بل شی نه دی عاجزي اوغریبي ده
چې په بد نظرکتلی هرسړي ده

هنرونه پټ وي دانسانانو
خاورې مښي په مخ باندې دخوارانو

ښه اشخاص زاړه لباس کښې وي بې قدره
بدسړی په ښه لباس شي عالیقدره

ډېرښه خلق په دنیاکښې خواروزارشته
بډایانوکښې ډېرخلق بدکردارشته

پام کوه ! په سپین سپېڅلومه غولېږه
بې پرواله خاکسارانو مه تېرېږه

په جنډوکښې ښه ښه خلق مالیدلي
دخوارانو په جاموکښې وي ښاغلي

چینجی اوسي دورېښموپه قباکښې
پټ مخ ګرځي ریاکار سپینه رداکښې

دیوسف څیروجاموکښې څه ګناه ده
ښه لباس کښې چې ګناه کړي زلېخاده

راځئ! څېرې کړو دابښې جامې رنګینې
پکښې وګورو څېرې ډېرې ننګینې

همدردي

ژاړي په غمونوکښې خواخوږی له هرچاسره

سل پتنګان سوزي دیوې شمع ژړا سره

ډک زړګی له اوښکوګرځي وریځې په آسمان کښې بیا
څه ژړاملګري ده دژونديوې بريښناسره
ټول باغ ژړیدلی ځکه اوښکي دي دګل په مخ
ډېرلکه لا له داغلی زړونه شته صحراسره
نه ښايي انسان ته چې دبل په غم غمجن نشي
لویه بدبختي ده که څوک نه ژاړي له چاسره
داسې بې غمي دې خدای په هیڅ کورکښې پیدانکړي
یوکورکښې چې ویروي اوبل خاندي له لیلاسره

حسن او نظر*

دړانده بدای په کورکښې ښایسته ښکلی لیلاوه
دنظرخاوند څوک نه و، بېهوده بې تجلا وه
ډیوه بله وه دحسن مګرعشق ورسره نه و
بې پتنګه سوزېدله شمع ځکه په ژړاوه
دسپین مخ اودسروشونډوتوروزلفوتوروسترګو
څه قیمت اوقدرنه و، زړه کښې مینه ددنیاوه
دښایست نوی بهارو، دګلزارجوش اوځواني وه
بینایې د ذوق هېڅ نه وه په بل ډول مشغولاوه
دګل لورته کتل نه و، بهارخوشې تېرېدلو
دمېووانتظار ډېرو دماديګټې سوداوه
دښکلا مېرمن خپه وه، دجمال څه قدرنه و
بصیرت ته وه محتاجه په نظرپسې شیداوه
مال دولت له حده تېرو،واک بې خپل وهرڅه ډېرو
مګردادتش کتلو اوشعورپه تمناوه

علم وفن هنراوشعربينا ذوق اوشعورغواړي

که په نیمه څوک پوهیږي دلیلی دغه معناوه
دمعناروح تل خپه وي دړندوناپوهوکورکښې
عرفاني نهضت مه غواړه! جامعه که نابیناوه

بهای*

یو بې لوی بولي هغه بل ورته وړوکی وایي

خېټه بې لویه اوکره بې وړه ده ډېره

غله بې ډېره مال بې ډېردی هرڅه ډېرورکړه

مزدوران وږي دي یوه بې بې مړه ده ډېره

کوټه تووده ده تشناب تووددی تنورتودوي مدام

هرڅه تاوده دي دګدابرخه سړه ده ډېره

دده له کوره هغه وخت خیروخیرات راوزي

چې تناره کښې ښخېدلی ترې پیړه ده ډېره

کوربې دی نوی کالي نوي دي موټرنوی دی

فکربې زوړدی خیال یې زوړ ارزو زړه ده ډېره
په یوه سوی مړی خدای نه جنتونه غواړي
له ده سره د آخرت سوداوړه ده ډېره

ماشوم*

چې نوی ګل دپسرلی ددې دنیا ومه زه
چې پاک له هرراز خیانت اوله ګناه ومه زه
زړه ته نزدې دخپلې مورغیږکښې مې ځای درلوده

دسترګوتور دزړګی سردخپل بابا ومه زه
جاروقربان به مې سل ځله په یوآن اورېده
لایق دمینې هغه وخت کښې دهرچاومه زه
دپېغلوجونولونګین سره مې لوبې کړلې
لاس به مې اچاوه ګرېوان ته بې پرواومه زه
خپل اوپردی به په نظر دمحبت لیدلم
په حقیقت کښې دتمام کلی لیلاومه زه
په ډېروسترګوکښې مې مینه دخپل ځان لیدله
په زړه کښې ګران دډېروخلقوپه رښتیاومه زه
رموزدمینې راته موږ په یونظروښوده
له ګړېدلومخکښې پوه په دې معناومه زه
چابه چې ډېرپخپلې غیږکښې اخیستم په مینه
په تش لیدو به یې خوشحال اوپه خنداومه زه
که لږ نظرزما دهغه وخت ژوندون ته وکړې
دمورپه غیږکښې محبت سره اشناومه زه
که هرڅه هیرکړم عشق اومینه هیرولی نشم
سترګولیدلی محبت له زړه ویستلی نشم

غزل*

چاچې ایښې داشین خال ستاپه جبین دی

زما زړه هم دهغه له لاسه شین دی

ستا امېل کښې يې سل زږونه دي پيلی

چاجوړکړی ستا دغاړې لونګين دی

جوره شوی يې دلمرله پلوشونه

ستادعشق پرحرارت مې دايقين دی

سورسالودې سره لمبه ده نه پوهيږم

که زما دزړه په سرووينو رنګين دی

دجمال پرښتې ته چې جوړولې

ورلېږلی چاسلام چا آفرين دی

معجزه ته دقدرت اودخلقت يې

په رښتيا چې خدای احسن الخالقين دی

خدای دې ساته په امان له بدوسترګو

دادعا دپرښتوزمونږ آمين دی

دنازمېرمنې***

وروردې خواري اومزدوري کوي له پلاره سره

تاپه مستی کښې امېل وشکاوه له ياره سره

موردې مېچنې ګرزوي خوردې منګې ډکوي

ته سورپېزوان غواړې دسروزروله هاره سره

ده غریبي خواره خواري کورکښې څه نه دي پاتې

مه کوه لوبې له درهم اوله دیناره سره

دلته دښځو په سرخاورې دي دنازمېرمنې

تایارانه ده اچولی دنیا داره سره

خبره نه پې ستاپه خویندومیندوڅه تېرېږي

ستاسروکاردی تمام عمرله سینګاره سره

زمونږ له حاله ځان خبرکړه په مونږ زړه وسېزه

دتن جامې سوزي زمونږ ستاله سیګاره سره

عیش وعشرت دومره ډېرپرېږده دوطن مېرمنې

مینه پیداکړه دخپل کورله کسب وکاره سره

یوزړه په لاس کښې ونیسه نورزړونه مه ځوروه

مناسب نه دی داخویونه له دلداره سره

په سراوما ل چې دوطن خدمت ته نه وي تیار

مه ګوره هیڅ دهغوخلقو له ربیاره سره

ورسره مه خانده!چې خاندي په خوارانوباندې

دنازخنداکړه دوطن له خدمتګاره سره

په لیلی پسې ځم*

مکړه په ماهسې ګمان چې په دنیا پسې ځم

له خانقانه رابهرشوم په لیلاپسې ځم
چې دآشناقدرکوي هغه جانان لټوم
نه یم هغه چې به هرځای ته په هرچاپسې ځم
لوی اوواړه نه پېژنم یم دماشوم په مثال
څوک چې کړي مینه راسره هغه لالا پسې ځم
سرته دبام یمه روان دلوېدو ډارنه لرم
نه راستنیږم دسپوږمۍ سپینې رڼا پسې ځم
زړه مې هلک دی دپردی باغچې ګلونه غواړي
ددنیا غل مې مه ګڼه دګلوغلاپسې ځم
چرګوړی نه یم چې دانه پسې له کوره اوزم
لکه بلبل دګل په لوری په بوراپسې ځم
له فرعونانوځنې تښتم دمولاپه طرف
دغرونوسرته دحق نوراوتجلاپسې ځم

څومره به ښه وی

چې په سپین مخ دې زلفې خورې وي
سترګې دې تورې شونډې دې سرې وي
زه یم اوته یې نازونخرې وي
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې زه حيا کړم او ته شوخي کړې

زه جرئت نکړم خوته مستي کړې

شې مهربانه اودلداري کړې

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې مې حياشي لږ غوندې لرې

زه درنزدې شم ته واېې لرې

درته شروع کړم دعشق سندرې

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې ستا په غاړه وي امېلونه

زه دې وربل کښې ږدمه ګلونه

ته راته واېې دزړه حالونه

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې درته وايم په مايې ګرانه

له ټول عالمه له درست جهانه

ته واېې نه يم دومره ارزانه

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې شم بېخوده اوهرڅه وايم
ډېره دې زياته له حده ستايم

ته راته واېې چې زه خوستا يم

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

څه يم*

زه بل څوک نه يمه اولاددغريبانوېمه

سکنی وروردعاجزانو د خوارانو يمه

يمه له خاورونه پيداخورمه له خاوروپيدا

دلاس نيالګۍ ددې غريبودهقانانوېمه

ماته آغاماته بادارماته صاحب مه وايه

ډېروېريدلی له نامه دصاحبانوېمه

چې ورته بل نيسي اوبه نوريې بې آبه غواړم

وينوته تږی زه دداسې بادارانوېمه

دبل زحمت کښې چې خپل ځانته راحتونه غواړي

دسردښمن ددې بې رحمه ظالمانوېمه

زما په زړه کښې دبل چامحبت مه لټوئ

زه دخوارانو دډېوولو پتنګانوېمه

چې شپه او ورځ په خوارغريب خپل خدمتونه کوي
ددوی خادم نه يم خادم دخادمانوېمه

زما ګناه***

نه مې دچاما ل خوړلی نه مې څوک وژلی دي

نه مې چاته ورک شه يا ګم شو! کله ويلي دي

نوره ګناه نلرم په دې ګناه مې مه نيسه

زړه کښې مې چې پټ ظالم ته بدغوندې کتلي دي

وخت داعتراف دی ګناه خپله درته وایمه

نه بمه منکرېه مظلومانومې ژړلي دي

داګناه دسترګوکه دزړه ده نه پوهېږمه

بدمې چې لیدلی خداېروبدمې هم ګڼلي دي

نه ومه خبرپرده مې لېږ غوندې چې جګه کړه

نه دي دویلوهغه څه چې مالیدلي دي

زه یې په لیدلواو ویلوګناهګارشومه

نوربې په کولواوعمل باندې ښاغلي دي

نه بمه خاین په خیانت دنوروپوه بمه

پوهه که ګناه وي خلق ټول اوس پوهېدلي دي

داچې دېرکاړه درته ولاړدي ټیټ سرونه هم

ستا مخکښې چې سم نشوه سم کله چلېدلي دي

هیڅ امیدترې مکړه که څوک ځان دتاغلام ګڼي

ماغلامانه ذهنیتونه پېژندلي دي

لوړمقام ته رسي چې بوټونه پاکوي دبل

ډېرپه دغه شغل ریاست ته رسېدلي دي

زما خوب*****

وربل یې ماپه خوب کښې پرېشان لیدلی دی

ستابخت خومې رقیبه دغه شان لیدلی دی

دګلو هار په غاړه محبوباشوه راحضوره
بلبله دا وطن مې ګلستان ليدلی دی

کارغان به پکښې نه وي بلبلان به پکښې وي
باغونه به سمسوروي ماباغبان ليدلی دی

داتوره شپه به خدای کاندی په مونږ باندې سبا
سپين مخ مې چې سباغوندې روښان ليدلی دی

تعبيرېې کړی ما، په ظالمانوبه چپه شي
چپه کاکل مې خوب کښې دجانان ليدلی دی

مهاربه دې په پوزه شي دسروزروخاونده
په سروشونډودپاسه مې پېزوان ليدلی دی

زه پټې سترګې نه يمه په هرڅه اوس پوهېږم
په خلاصوسترګوباندې ماجهان ليدلی دی

عمل چې وي ازاد اوانتقادپکښې بندې وي
ماهلته دظلمونوسخت طوفان ليدلی دی

له دامه که دې خلاص کړم په قفس کښې دې ايسارکړم
صياده! ماخوخورنګه زندان ليدلی دی

که هريورانه وژنې خيال اوفکرمې مه وژنه
په دې کښې مې وطن ته لوی تاوان ليدلی دی

انسان*

زه جسم نه يمه ماروح ددې جهان وګڼه
تېټ مې مه بوله بام دخونې مې آسمان وګڼه

دخاوروګټوپه تخت ناست يم په هواکښې ګرځم
ټول حيوانات مې دي تابع ماسليمان وګڼه

تياره کښې نه يم په آسمان کښې مې ډېوه بلېږي
دآسمان واړه ملايک مې شاګردان وګڼه

داټول نقشونه دجهان اومختلف رنګونه
زما په ذوق او ارادې پسې روان وګڼه
په کایناتوباندې زه هرقسم لوبې کوم
بحروفضامې دېوې منډې میدان وګڼه
شکایت نکړم له آسمانه څه ګیله نلرم
زما له لاسه دفلک څیرې ګرېوان وګڼه
سره له دومره اقتداره چې قدرت راکړی
په نری تارکښې مې دزلفوآوېزان وګڼه
دښکلومینه مې په عقل وفکرلوبې کوي
چې ستا وربل شي پرېشان ماپرېشان وګڼه
دعشق پنجونه نه خلاصېږم دلښکروپه زور
دایازمینه کښې اسیرشهنشاهان وګڼه
دلیلی یواشارات بس دی دعاقل دپاره
دعشق سوداکښې لېوني دېرهوښیاران وګڼه
دعشق اومینې په حرم کښې زه لوی شوی یمه
څوک چې بې مینې ژوندکوي هغه حیوان وګڼه
چې دجمال دېوه شوه بله پتنګان شوه پیدا
لومړی پتنګ ددغې شمع ته انسان وګڼه

څه جوړشوه؟

زمادآه له حرارته دوزخونه جوړشوه
له تورلوګی نه يې داپورته آسمانونه جوړشوه
اوښکې له سترګو اوخولې زماله وچولي نه
چې تویې شوې دخدای په لارکښې جنتونه جوړشوه
چې سرمی تیټ کړخپل ګریوان ته دمعناپه لټون
له یوه څاڅکی راته لوی دریابونه جوړشوه
لکه غواص چې شوم غوټه دمعرفت په قلزم
هرې قطرې نه بې حسابه ګوهرونه جوړشوه
دزړګي سترګې مې کړې خلاصې دجانان په لورې
شعوربيناشو ذوق پيداشو اوشعرونه جوړشوه
چې آبادۍ ته مې کړه مخه ټول جهان شو ګلزار
له سپېروخاوروښایسته ښکلي ښارونه جوړشوه
سره او سپين ما چې په نظردمحبت وليدل
ښکلوته هاراوپادشاهانوته تاجونه جوړشوه
مونږ کړه له خاورونه راوپورته زر په خاوروکښې و
زرو دپاره ولې مونږ څخه مریونه جوړشوه

له خپله لاسه بتان جوړکړم بندګي يې کوم

باطل خدايان راته دوهم له مضمونه جوړشوه

نه وم خبرچې څه کوم دڅه مقصدپاره

رانه په لوبوکښې اتوم څخه بمونه جوړشوه

عدالت***

فرق دحق اودباطلولوی حکمت دی

ددماغ اوزړه همدغه عبادت دی

چې صادق اوخاين بېل کړي يوله بله

اوس په کار مونږته همدومره بصيرت دی

بې له علمه بې له عدله بې له رحمه

په چابانديې رواکله حکومت دی

که مې څوک په لښته ووهي ظالم دی

که قانون مې غوڅوي سرعدالت دی

ديوه شخص نوکري خوغلامي ده

لوی عزت دخپل وطن اواقوام خدمت دی

چې خپل ځان ګڼې خادم دخادمانو

په دې رازښه پوهېدلی نن“ الفت” دی

دوه ماموران*

زمونږ په محله کښې يودوه کوره ماموران دي
تنخواه اوپه رتبه کښې څه فرق نلري يوشان دي

خوراک ديوه هره شپه نرۍ وريجې چرګان دي
د ورځې کبابونه سالنونه نورشيان دي

دبل مامورپه کورکښې ماشومان ګورم چې ژاړي
پخ کړی بې پيتې وي دوی ښوروا له موره غواړي

سل رنګه نعمتونه دهغه کورکښې پخېږي
مېوې لمدې اووچې پکښې هروخت پيداکېږي

دښارمامورين واړه دهغه کورکښې عذرېږي
دښې ډوډۍ صفت بې مجلسونوکښې تل کېږي

سهار بې په کاله کښې پراټې شودې هګۍ وي
په هره ورځ پېروی شيرچايونه په چرګۍ وي

دابل مامورکره کله سابه کله ښوروا وي
په مياشت کښې دې يو دوه ځله نرۍ وريجې رواوي

مدام دې پوروړو، ورسره غم وسوداوي
يوه تنخوا تربلې نه رسېږي حال بې داوي

هغه څنګه ماموردی ددې بل ولې داحال دی
دغورخاوندانونه زما دارنګه سوال دی

په کار اولیاقت کښې دی هغه ځنې بهتردی

هغه په پیسوباندې په هرځای کښې معتبردی

پخپلو سوغاتوپه لویوخلقو زورور دی

رشوت په رشوتونو هضموي داېې هنردی

کارغه دې خوري مرداري هریووایي چې بلبل دی

دپوهې صفتونه ېې کوو مګرجاهل دی

دخپل آمرپه مخکښې نه پوهیږم څه پري کیږي

سم نشي دریدلی ډیرکریږي اوټیټیږي

سرټیټ غاړه کږه شي لاس سینې نه نه بیلیږي

اوضاع اوحرکات ېې تیټ اوپست رامعلومیږي

زمونږ په مامورینو کښې دارنګه ماموران شته

په دغوصفتونومدیران اوحاکمان شته

راځئ هغه ماموراوداماموره جلاکړو

دایوهرځای کښې وستایو د ابل هرځای رسواکړو

دښوبدوتمیزوکړو دحق جذبه پیداکړو

لایق اونالایق وپیژنووطن رڼا کړو

ترڅوبه پټوو سترګې په دغسې کسانو

قلم پسې راواخلئ دوطن ویښوځلمیانو

دحق جذبه***

دحق جذبه ده چې په ځوی دپلاربوتان ماتوي

يوه سېري باندې طلسم دجهان ماتوي

دسکندرله سده تېنګ دی يوپه سله تقليد

دارازسدونه خاوندان دتېنګ ايمان ماتوي

دخوف اوطمع محبت اوعداوت قيدونه

که هرچامات کړه هغه مکردشيطان ماتوي

دافلاطون په حکمت نه کېږي دحق پالنه

لښکر دظلم ومعصيت ابن عمران ماتوي

په عقل نشي لوی کارونه په جذباتوکيږي

بدنظامونه دجنون اوعشق طوفان ماتوي

دپلارنيکه په قدم مه ځه حقيقت پسې ځه!

هغه دودپرېږده چې حکمونه دقرآن ماتوي

خپلوپردونه مجردشه لحاظونه مه کړه
دحق ورمېږمراعاتونه دانسان ماتوي

خاورې اوګردونه

(۱)

که ځندېږي کله جامې خپلې له خاورو

ته پوهېږې؟ چې ګردونوکښې دلارو

راځي هسې يومېلمه له كوم هېواده

چې يې خپل كالي ثنډلى په ثووارو

(٢)

له كوم لورى راروان يوجهانګردو

مخ اوثت باندې يې پروت دلارې ګردو

ماوې ثه دې وليدل په دې جهان كښې

ويلې دومره شومه پوه چې جهان ګردو

(٣)

له دې خاوروشوه پيداډېرعالمونه

چې آبادې كړه لوى كلي لوى ښارونه

يوثوورځې يې دژوندسندرې ووې

بېرته خاورې شوه اوچت يې شوه ګردونه

(٤)

كلى وران و خو باقي يې لا آثارو

يومرغه په ديوا ل ناست دايې ګفتارو

دغه زوړديوا ل چې ګورئ په يووخت كښې

جوړونكى دكورنوپوخ معمارو

(۵)

لکه بوی چې له گلشنه راجداشي

یابخار له دریابونو په هواشي

یوه ورځ به هم زمونږ له خاورو دوړو

یوگرد پورته له صحرانه ددنیا شي

فرداوملت

(۱)

په زرگونوکلوژونو دکړي ملتونه

په قرنو قرنو حُملې وي ولسونه

د افرادو دعروج هسې مثال دی

لکه وي چې دریابونو کښې موجونه

(۲)

په اسلام کښې فردتابع دجمعیت دی

دملت اجماع قانون دشریعت دی

پس دخدای اودرسول له امرونهی

دښوبدومعیارفکردملت دی

علم او پوهه

(۱)

بصیرت او علم نشته په کتاب کښې
که څه نه وي دمغزو په پېچ وتاب کښې
علم او پوهه بل شی نه دی بینایي ده
خوشې ناست یې پټې سترګې په محراب کښې

(۲)

پوهه ټوله راوتلی له مغزوده
هسې نه چې په دې ډېروکتابوده
په نظر کښې که دقت صحیح سنجش وي
علم زېږنده ددغسې کتووده

سړیتوب

دتوتیانو له وینادامعلومېږي
چې خبروباندې څوک نه سړی کېږي
سړی نه دی چې یې کاردسړو نه وي
په خبروکه هرڅومره ښه پوهېږي

همدردي

پتنګ نه دی په ډیوه چې ستي نشي
بلبل نه دی چې په ګل فریادي نشي
زړه یې مه بوله تورکانړی دصحرادی
په لیدو د زخمي زړه چې زخمي نشي

سیاست

سیاست دمطلب سرته رسول دی
په تدبیراوفکربانديې کارکول دی
خپلو ټولو کوښښو خپلو نقشو نه
مستقیمه نتیجه نه اخیستل دی

بې قدري

لکه ګل دبیابان هسې لوېږم
څوک مې نهویني په سترګوچې څه کېږم
دنیایست قدرمې هېچاسره نشته
دانسان وتش نظرته هوسېږم

ډیموکراسي

پرستش دیوه تن بت پرستي ده
دمسلک پیروي لویه ازادي ده
په کوم ځای کښې چې یوفکرکړي کارونه
هلته خوشې مهمل لفظ دیموکراسي ده

دروح اطمینان

هغه ځای کښې وي دژوند واړه خوندونه
چې څوک نه ویني څه زجربې قانونه
اطمینان دروح اوفکرهلته بویه
چې اصول اوقوانین کوي کارونه

صبر

(۱)

ځینې وایي صبرغم کښې نه ژړل دي
داولادپه مړینه ږیره نه شکول دي
که صحیح معنایې غواړې زما جانه
په سختیوکښې دخپل ځان نه بایلل دي

(۲)

صابرنه دی که زحمت نه څوک ویرېږي

یا هرشي ته لکه ووړکی هوسېږي

بې صبري ده چې بېځایه خوشحالی کړی

یا څوک زیات له ضرورته په قارېږي

ددنیا قانون

یوه ورځې سحرووې په خنداکښې

داقانون مدام جاري دی په دنیاکښې

چې ضعیف دزورورخواکښې ورکېږي

لکه ورکه چې سپوږمۍ شوه دلمرخواکښې

یوسف اوزلیخا

ته یوسف نفسي ارزو دې زلېخاده

ستاپه برخه غلامي ددې لیلا ده

که خپل ځان دې ورنه خلاص کړپادشاهي ده

که بې خوښې ته ځان وسپارې ګناه ده

فکر او مینه

مینه تل اوسي دزړولاندې کوروکښې
فکروي ددماغونوبنګلوکښې
په لوړکورکښې که څه عقل فکر غواړي
محبت مه لټوه لوړوقصروکښې

آشنايي

له غموسره مې هومره آشنايي شوه
چې بې اوس راته مشکله جدايي شوه
له ترخو زړه نه صبرېږي چې عادت شي
دښمن هم سړی ته خوږشي چې ياري شوه

فکر او کار

(۱)

چې له لرې سړی کاندي سنجشونه
کارته نه رانږدې کېږي کړي فکرونه
له دې فکراوسنجش پيداکيږي
دماغونوکښې سودازړوکښې غمونه

(۲)

بې له فکرچې څوک کارکړي خوشې زيارکړي
چې بې کاره کړي فکرونه ځان به خوارکړي
چې عمل اوفکريوله بله بېل شي
عمل خوارشي فکر ورکه سمه لارکړي

بې خبري

(۱)

په ګودرپېغلومنګي خپل ډکول
يومنګی دډکېدووخت کښې ويل
تړي نه يواوبه څکوخونه پوهېږو
چې څه رازبه وي دتړی اوبه څکل

(۲)

په رښتيا چې څوک منګی غوندې ډکېږي
ورو ترولاحواله څه خبرېږي
په کندوانوڅوک پېره نه شي اچولی
که په لوړه دخوارانو نه پوهېږي

علت اوسبب

هسې وايي سوی پتنګان
چې مونږ پېژنوسېزونکی دخپل ځان
مونږله شمع،شمع اورله تيلی واخيست
تيلی واخيست اورله لاسه دانسان

دهقانه

(۱)

ستا دلاس ګل ته بلبله خوشحالېږي
ستا له باغه دبهارورمه تاوېږي
ښایسته جوني ږدي ستاګلان وربل کښې
بوراګان دې په ګلونو تېرېږي

(۲)

ګوره پرې نږدې داځمکه هسې شاړه
دنیاده ستا دغوایي په ښکرولاړه
نن ملاتېته کړه خپل کارته غفلت مکړه
بیا پخپل چمن کښې ګرځه هسکه غاړه

شعر

چې په جهان کښې نوراني روښانه لمرپیداشو
فکر او ذوق سره یوځای شوه ښه نظرپیداشو
ښایست یې ولیده دعشق پکښې اثرپیداشو
له دغو تولونه بیاشعراو هنرپیداشو

مات کودړی

(۱)

دګودرپه غاړه پروت و مات کودړی
ویلی زه وم روغ منګی کلال جوړکړی
دلته لوبو کښې زه مات یوه ځلمی کړم
یوې پېغلې په اوږوومه راوړی

(۲)

دجهان هره ذره کښې عشق عیان دی
مات کودړی سره هم دعشق داستان دی
ډېرمین په دې ګودردي یوځای شوي
ډېرمنګي دلته مات شوي لېدبیان دی

خوشحالي

کوروکلي کښې سکوت اوقراري وه
چې کتل مې په کوخوکښې خوشحالي وه
یوناڅاپه راپیداکوم لیوني شو
ماشومان ورته راغونډشوه خوشحالي وه

تور او سپین

که مې سرشي دهاتي له پښولاندې
که له پاسه مې راغورځوي دلاندې
تورته سپین نشم ویلی سپین ته تورزه
دااميدې خوک له مانه هیڅ نه کاندی

شعراو حکمت

(۱)

په رڼا کښې دلمرخومره لوی حکمت دی
ژوندپاره ډېرضرورداحرارت دی
مګرکوره دآسمان سپينې سپوږمۍ کښې
خاوند ايښې دجمال شعري کيفيت دی

(۲)

په رڼاکښې که دلمردژوندګوهرشته
دسپوږمۍ رڼا کښې بل کيف و اثرشته
په جهان کښې دي ضروردواړه خيزه
ځکه دلته شپه او ورځ شام وسحرشته

سپين او تور ديوان

(۱)

چې څه کړی په جهان کښې سليمان دی
ماليدلی په قدرت کښې دانسان دي
په رښتيا که ته څه کارورځنې واخلې
شپې او ورځې هغه سپين اوتورديوان دي

(۲)

څه چې غوښتی سلیمان دسبا ښارنه

ته یې مومې دسبا ورځې له کارنه

دبلقیس تخت به دسترګو رپ کښې راوړی

دا امید کېږي دشپو ورځوله زیارنه

حقیقت

(۱)

کبان وایي ژوندپیدادی له دریابه

سمندروایي چې دی داورله تابه

لټوي یې دهوامرغان هواکښې

حقیقت ورک دی ددهرله کتابه

(۲)

بلبل وایي دګل رنګ دی دستایلو

نسیم وایي خوشبویي بویه دوړلو

فیصله درنګ وبوی شوله مشکله

سرګردانه کړ نسیم شوردبلبلو

(۳)

ځینې وایي غوټۍ خاندي هوسېږي

زړه تنګۍ نه نجات مومي چې غوړېږي

ځینې نوروایي له ډېرې زړه تنګۍ نه

زړه یې چوي اوګریوان یې څیرې کېږي

ثواب

دبدای ثواب دوړی مړول دی

دفقیرثواب روژې خدای ته نیول دی

غازي وژني بل سړی ثواب دپاره

دشهیدثواب خپل ځان په بل وژل دی

دشاعرشعار

په سرکښې فکردوطن په زړه کښې مینه دیار

دزوراوظلم لوی دښمن دازادۍ طرفدار

په حق ویلوماتوي بت اوطلسم دډار

شاعر دپاره مناسب دی همدغسې شعار

دالفت پیژند ګلوي او ژوند پېښې

ګل پا چاالفت په ۱۲۸۸ هجري ش ۱۹۰۹ ع کښې دلغمان د عزيز خان په کڅ کښې زیږېدلی دی.
پلار یې میرسید پاچا اونیکه یې سید فقیر پاچا دی.
په ۱۳۱٤ کښې د انیس په اداره کښې کاتب شو.
په ۱۳۱٥ کښې د انجمن ادبي غړی.
په ۱۳۱٦ کښې د انجمن ادبي له غړیتوب سره د زیری د جریدې چلوونکی هم و.
په ۱۳۱۸ کښې د پښتو ټولنې د صحافت د مدیر مرستیال.
په ۱۳۱۹ کښې د پښتو ټولنې د لغاتو او قواعدو د څانګې مدیر.
په ۱۳۲۰ کښې د اصلاح د ورځپاڼې مشاور او بیا د پښتو ټولنې عمومي مبصر او د کابل مجلې چلوونکی.
په ۱۳۲٥ کښې د اتحاد مشرقي (ننګرهار) د جریدې مدیر.
په ۱۳۲۷ کښې په ننګر هار کښې د قبایلو عمومي مدیر.
په ۱۳۲۸ کښې د جلال آباد د خلقو له خوا د ملي شورى په (۷) مه دوره کښې وکیل شو او په ملي شورى کښې د دوهم معاون په حیث وټاکل شو.
په ۱۳۳۱ کښې د لغمان د قرغیو خلقو د شورى اتمی دورې ته وکیل وټاکه.
په ۱۳۳٤ کښې د جلال اباد له خوا د لویې جرګې وکیل وټاکل شو.
په ۱۳۳٥ کښې په لومړی رتبه د پښتو ټولنې رئیس مقررشو او د پوهنی دوزارت د عالي شورى په غړیتوب ومنل شو.
همدارنګه د حقوقو دپوهنځی او د ادبیاتو د پوهنځی د پښتو استادي هم ورپه غاړه شوه.
په ۱۳۳۸ کښې د افغان او شوروي د دوستۍ ټولنې رئیس هم شو.
د ۱۳۳۰ د جوزا له میاشتی د ۱۳۳۲ د عقرب تر آخره د اولس د ملي جریدې د امتیاز خاوند هم و، چه د لیکوالۍ ډېر زیات کار د ده په غاړه و او د فارسی اوپښتو مضامینو په لیکلو اوتهیه کولوکښې ئې درنه برخه درلوده چه ډېرې زیاتې مقالې یې په دې جریده کښې په مستعارو نومو اوېې نومه یا د اداری په نامه نشر شوي.

د ده چاپ شوی لوی او واړه کتابونه دادي:

۱- دپسرلي نغمه.
۲- بله ډیوه.
۳- لغوي څېړنه.
٤- پښتو سندرې.
٥-عالي افکار.
٦- څه لیکل یا لیک پوهه.
۷- ادبي بحثونه.
۸- پښتوکلی پنځم جلد اول ټوک.
۹- پښتو کلی پنځم جلد دوهم ټوک.
۱۰- د آزادی پیغام.
۱۱- غوره اشعار.

۱۲- لوړخیالونه او ژور فکرونه.
۱۳- منطق.
۱٤- غوره نثرونه.
۱٥- املاً او انشاً.
۱٦- لیکوالی (املاً او انشاً) دوهمه طبع چه له پخوا نه پکښې ډېر زیاتوالی راغلی دی.
۱۷- نو سبک او نوی ادب.
۱۸- د زړه وینا.

هغه کتابونه بې چه تر اوسه نه دي چاپ شوي.

۱- نوی څرک (دپښتو لغاتو مقایسه له نورو ژبوسره).
۲- څه ګورم او څه اورم؟
۳- اجتماعي نظریات.
٤- ښه لمسون.
٥- د ټولنې علم (ترجمه).
٦- د موفقیت لار (ترجمه).

نورو هیوادو ته رسمي سفرونه:

۱- د ۱۳۳٦ د حمل په ۳ مه د یوه هیئت په مشرۍ پېښور ته تګ د رحمن بابا د قبر جوړولوپه غرض.
۲- د ۱۳۳٦ د ثور په ۲۸ مه د یوه کلتوري هیئت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د کلتور د وزارت په بلنه.
۳- د ۱۳۳٦ د اسد په ۲۹ مه د یوه هیئت په غړیتوب مونشن ته تګ د مستشرقینو په ۲٤ مه کانګرس کښې د شمول په غرض.
٤- د ۱۳۳۷ د میزان په ۳ مه تاشکند ته د یوه هیئت په غړیتوب د اسیائي او افریقائي لیکوالو په کنفرانسونوکښې د ګډون په غرض.
٥- ۱۳۳۹ د ثورپه ۸ مه د یوه هیئت په مشرۍ اتحاد شوروي ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.
٦- ۱۳۳۹ د اسدپه ۱٥مه د یوه هیئت په مشرۍ مسکو ته تګ دمستشرقینو په ۲٥ مه کانګرس کښې د ګډون په غرض.
۷- د ۱۳٤۰ د ثور په ۹ مه د یوه هیئت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.

په دغو سفرونوکښې یې دا ځایونه لیدلی دی.

مسکو- لیننګراد.-سوچی- باکو.-دوشنبه- تاشکند- کیف- ولګا ګراد- تفلیس- سمرقند- مونش- تهران- پېښور.

په دې سفر ونوکښې یې په رسمي دعوتونوکښې ډېرې وینا وې کړی اوکنفرانسونه یې ورکړیدی.

پای

د زړه وينا

دالفت اشعار

Germany
www.ulfat.de